

119. Hageri vab. tul. ühing.
4 Hageri p.ag.

Tuletõrje Teated

Üleriiklise
Tuletõrjeliidu
väljaanne.

Eesti Omavalitsuste Kinnitus Aktsia Selts

❁ ❁ ❁ „OMA“ ❁ ❁ ❁

Asutatud 1920 aastal.

Põhi- ja tagavara kapitalid üle Kr. 520.000.— Oma majad Tartus ja Viljandis.

Toimetab

**tule-, elu-, rahe-, klaasi-, kodu-
loomade ja murdvarguse vastu**
kindlustusi soodsatel tingimistel.

Edasikindlustuste vastuvõtmine valla kindlustusseltsidelt.

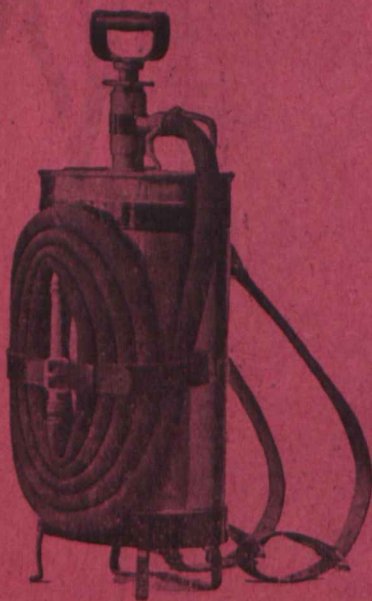
Seltsi aktsionäärideks on linna ja maa omavalitsused, paljud alevi- ja vallavalitsused.

Seltsi juhatus: TARTUS, Riia tn. 41, omas majas, — kõnetr. 3-44 ja 5-62.

Peaagentuurid: Tallinnas, Väike-Karja 3, kõnetr. 437-59.

Rakveres, Viru Panga juures, kõnetr. 1-09.

===== AGENDID KÕIGIL POOL. =====

Seljas kantav hüdropult

Tule alguses on kõige hõlpsam tuld kustutada hüdropuldiga.

Uuem tulekustutus-riist on seljas kantav hüdropult.

Tuletõrjed, kandke hoolt et igas külas ja igas talus oleks oma tuletõrje, seljas kantavate hüdropultidega. Seljas kantava hüdropuldiga saab jalgrattal sõites kõige kiiremini tulekahju kohale.

Seljas kantavad hüdropuldid ühes 4 meetri pikkuste gummist 20 m/m läbimõõduga voolikutega saada

Liidu laost hinnaga Kr. 66. —

TULETÖRJE TEATED

::

Kuukiri.

::

Toimetus ja talitus. Tallinnas, Pikk t. nr. 43.
Tel. 436-31 Äritunnid k, 9 h. — k. 4 p. l.

Address igasugustele saadetistele: Tallinna,
Pikk t. 43, Kuukiri „Tuletõrje Teated“.

Tellimishind: aastatellijaille, kes tellimishinna
ette tasuvad 1 kr., teistele 1 kr. 20 senti.

Vastutav toimetaja A. Pirker.

Väljaandja: Eesti Üleriikline Tuletõrje Liit.

Kuulutuste hinnad (kroonides).

	1 lhk.	1/2 lhk.	1/4 lhk.	1/8 lhk.
Kaane väliskülg . . .	35.—	18.—	—	—
Teksti ees ja sees . . .	28.—	15.—	8.—	4
Kaane sisekülg . . .	25.—	13.—	7.—	3.50
Teksti järele . . .	20.—	11.—	6.—	3.

Hinnaalandus kuulutuse ilmumisel ühesuguse tekstiga 3—5 korda 5%, 6—8 korda — 10%, 9—11 korda 15%, 12 korda — 20%.

Nr. 3 (86):

Märts 1932.

10. aastakäik.

Sisu:

Tuletõrje ühingute ülesanded kriisiajal. — Puu ehitusmaterjalina — tulekaitse seisukohalt vaadates. — Raudtee tuletõrje. — Tuletõrje ülevaastustest. — Tartu tuletõrje lentsalk 15 aastane. — Tallinna vabatahtliku tuletõrje ühingu tegevusest jne.

Tuletõrje ühingute ülesanded kriisiajal.

Tuletõrje ühingute viimse aja tegevust jälgides paistab silma, et paljudes kohtades ollakse kõvasti praeguse majandusliku kriisiaja meeleolude mõju all. On täiesti õige, et tuleb kohaneda ajaga ja oludega, ei saa ju teostada suuremaid kavatsusi, kui puuduvad selleks võimalused, ei saa teha väljaminekuid, kui puuduvad vastavad sissetulekud. Paljud ühingud on sellepärast edasilükanud pritsi ostmised, pritsikuuri ehitamised ja muud sarnased kavatsused, mis nõuavad suuremaid väljaminekuid. Kuid üksikud ühingud näitavad siiski rõõmustavalt elavat tegevust, näitavad, et kriisiaeg ei takista seda tegevust, kui on tegelasi, kellel vaimustust ja armastust asja vastu. Nii on mitmed ühingud muretsenud omale tänavu mootorpritsid, ehitanud autopritsid veetankiga, teistel on mootorpritsi ostmise küsimus tõsiselt päevakorral.

Kui aga „raske aja tõttu“ edasi lükkatakse isegi hüdropuldi ostmise siis on juba mindud liiale. Nii raske see aeg ei ole, et ka vähemaid ülesandeid täita ei saa. See on juba loidus.

Kui on tahtmist ja asjast arusaamist, siis saab isegi suuremaid ülesandeid teostada üsna väikeste kuludega. Täna „Tuletõrje Teatedes“ on teisel ära toodud sõnum ühe ühingu tegevuse

üle, kus möödunud suvel ülesehitati pritsikuur tuletõrje talgudega. Niiviisi ühisel jõul ja ühelmeelidel võiksid talitada teisedki ühingud. Peetagu rohkem meeles seda vana tuletõrje lipukirja „Üks kõige eest, kõik ühe eest“.

Üheks suuremaks puuduseks maal, on sagedasti veepuudus. Tuld ei saa kustutada — sest ei ole vett! Selle puuduse kõrvaldamisele tuleb juba aegsasti mõelda ja kavakindlalt tegutseda. Iseäranis peaksid selle peale mõtlema maa ja alevite ühingud, kellel on kavatus osta mootorpritsi. Mis kasu on tugevajõulisest mootorpritsist, kui pole saadaval vett. Hariliku talu kaevu tühjeneb mootorprits mõne minutiga. Veepuuduse kõrvaldamiseks peaksid alevikudes ja küladel asuvad tuletõrje ühingud aegsasti valmistama kogu oma ümbruse kohta tulekustutamise plaani, kus oleks ülestähendatud iga kaevu ja muu veekogu asukoht ja umbkaudne veehulga arv liitrites. Plaani valmistades selgub ka, kus on karta veepuudust. Kuna suve ajal paljude kaevude vee tagavarad üsna kokkukuivavad, siis ei saa arvestada ainult kaevudega. Sagedasti on ka kaevude asukohad niisugusel kohal kust tulekahju ajal ei saa vett kätte. Sellepärast

tuleb ehitada ja asutada puht tuletõrje otstarveteks kaevusid, tiikisid ja muid veekogusid. Kõiki niisuguseid töid võib teostada ühiselt, talgude viisi. See on ülesanne, mida võib väga hästi teostada ka majanduslikul kriisiajal.

Teiseks tuleb äärmiselt rõhku panna tulekaitse peale. Tehke Antsla v. t. ü. eeskujul! Antsla v. t. ü. on möödunud aastal kogu alevi majad üle vaadanud, et ahjud, pliigid, lõõrid ja korstnad oleks korras ja et põõningul ei leiduks, korstna läheduses, tuldvõtvaid asju ja prahti. Selle hoolsa töö tagajärjel ei ole Antslas juhtunud ühtegi tulekahju korratute tuleasemete, katkise ahju ega vigase korstna läbi. Nüüd kavatses Antsla ühing teostada järelvalvet, et keegi majaomanik oma maja kallimalt ei kinnitaks tule vastu, kui on maja tegelik väärtus.

Seesuguseid majade ülevaatusi, peaksid toimetama ka teised ühingud. See ei nõua suuri väljaminekuid ja on täiesti teostatav ka kõige suurema majandusliku kriisiajal. (See tuleks seaduseandlikult teha sunnuslikuks.)

Mille peale nüüdsel ajal veel eriti peaks rõhku panema, see on, tuletõrje teadmiste ja väljaõppe täiendamine ja süvendamine. Korraldage kursusi, korraldage harjutusi, jaoskondade ja naabri ühingute vahelisi võistlusi — kõiki neid ülesandeid saab läbiviia üsna väikeste kuludega. Need on aga sama suure tähtsusega ja tarvilikud kui pritsi ostmine. Prits ise ei kustuta tuld, vaid selleks on tarvis mehi, kes teavad kuidas seda teha.

Meil on küllalt räägitud ja kirjutatud maakondlike tuletõrjekursuste korraldamisest. Kõik on selles ühesmeeles, et maakondlikud kursused on hädatarvilikud, et neid on vaja korraldada, kuid rääkimisest ja kirjutamisest pole seni saadud kaugemale. Kohapealsed agaramad tegelased, võtke algatus oma kätte, hakake peale! Ka siin ei ole kulud

kuigi suured, nendest saab üle. Maakondlikud tuletõrjekursused ja maakondlikud tuletõrjepäevad tooks uut elu ja liikumist meie tuletõrje ühingutesse. Ja seda on hädasti vaja, sest paljud ühingud on jäänud juba tukkuma. Tuleb neid üles virgutada!

Lõpuks nimetan veel tuletõrje kirjanduse levitamist. Tuletõrje Liidu häälkandja „Tuletõrje Teated“ peaks käima igale tuletõrjajale, kuid isegi paljud ühingud tellivad seda pool vastumeelselt, nagu sunduse all, paluvad vähem saata, kui peakoosoleku otsus määranud jne. Ometigi on „Tuletõrje Teated“ tellimise hind äärmiselt odav. Tuletõrje Liit maksab igale eksemplarile omalt poolt juure, annab ajakirja tellijatele, alla oma hinna. Iga tuletõrje peamehe, iga tuletõrje ühingu juhtiva tegelase kohus on hoolitseda, et „Tuletõrje Teated“ võimalikult suurel arvul levineks.

Samuti peaksid tuletõrje tegelased ja tuletõrje ühingute juhid rohkem huvi tundma ka muu tuletõrje kirjanduse vastu. Ilmus möödunud aasta lõpul „Tuletõrjuja Kalender Käsiraamat.“ Oige mitmed tuletõrje ühingud tellisid seda raamatut pea igale oma liikmele. Kuid umbes 300 ühingut, nende hulgas väga paljud vanemad ühingud, ei ole seda raamatut tellinud mitte ühtegi eksemplari. Meil kaevatakse vahel eestikeelse tuletõrje kirjanduse vähesuse ja puuduse üle, kuid tegelik elu näitab, et meie tuletõrje tegelaste enamus, tuletõrje kirjanduse vastu ei tunne suurt huvi. See on kurvastav nähe, mis peaks kaduma.

Üldiselt ei tule lasta kriisiaja meeoludel end liig palju mõjutada. Koondamisega, kokkuvõtmisega, tagasitõmbamisega, peanorutamise, meeolu langetamisega meie ei saa kriisist üle. Rohkem aktiivsust, rohkem ettevõtlikust igal pool, nii ka tuletõrje ühingsam, siis tuleb parem meeolu, rõõmsam töö-tahe ja leitakse ka rutem abinõusid raskest ajast ülesaamiseks.

E. T.

Kõigile tuletõrje ühingutele!

Tuletame meele kõigile tuletõrje ühingutele, et 1931 a. aruande ärakiri palutakse kohe saata Tuletõrje Liidu juhatus, nii pea kui ühingu peakoosolek on aruande kinnitanud.

Tellige selleks Tuletõrje Liidust aruande lehti.

Tuletõrje Liidu juhatus.

Tulekaitse nädal peetakse 4—11 septembril.

Üleriikline tulekaitse nädal peetakse käesoleval aastal 4—11 septembril. Tulekaitse nädalal on lubatud ka rahakorjamine tuletorje heaks. Karbikorjanduste päevadeks on ettenähtud 10. ja 11. september.

Tuletõrje ühingutel on nüüd võimalik juba varakult hakata valmistama tulekaitse nädala vastu. Kõiki tuletõrje ühinguid kes soovivad raha korjandu-

sest osavõtta, palutakse sellest aegsasti teatada Tuletõrje Liidule, et mitte väljajääda nimekirjast.

Pärnu maavalitsus annab kolme tuletõrje ühingule pritsid.

Pärnu maavalitsus otsustas 1931/32 a. eelarves ettenähtud tuletõrje toetussumma arvel osta kolm käsipritsi ja need annetada Sauga, Suigu ja Taali tuletõrje ühingutele, kellel seni kustusabinõudest puudus.

Puu ehitusmaterjalina — tulekaitse seisukohalt vaadates.

Kivi ja rauaga võrreldes peetakse puud tulele vähem vastupidavaks. Aga kui eelpool nimetatud ehitusmaterjalide vastupidavust tules võrrelda puu vastupidavusega tuleb asi sagedasti ümberpöörduvalt välja. Puu ei ole igal juhtumisel sugugi nii nõrk tulele vastupanema, kui seda üldiselt ekslikult arvatakse. Asjatundja otsustab puu üle üsna mitmet viisi, sellejärele missuguses vormis puumaterjal tuleb tarvitusele.

Harilikud hõõveldamata lauad, nagu neid varemalt välja saeti karniisideks, katuse ilustusteks, igasugused puust vigurid ja nikerdused loomulikult ei pea vastu tulele, vaid ainult hõlbustavad tule leegi ja sädemete mängu. Sellepärast tuleb tervitada uuea aja ehituskunsti, kus puuduvad igasugused kerged ilustused ja kirjud vigurid. Samuti on kergelt, puust ehitatud pööningud ja katusekambrid, ehk pööningu korrad laud seintega ja vahetäitega, ülal tuule tõmbuse käes väga tulekardetavad.

Koguni teine on aga lugu kui puud tarvitatakse sidematerjaliks, jämedamas läbilõikes, ehk jämedamate palkidena, tugedeks, kandjateks jne. Niisugusel kujul näitab puu terve rea häid omadusi, mis üheväärilised teiste massiiv-ehitusmaterjalidega ehk koguni ületavad neid.

Kõigepealt tuleb nimetada puu omadust, et ta on väga halb soojuse edasiandja. Puusein mis teisepool on juba üleni tules on teisepool veel tükki aega endise hariliku temperatuuri juures. Samuti ei muuda puu kanges

kuumuses nii ruttu oma esialgset kuju, kui näiteks raud.

Põlevad palgid ja toed kaitsevad end sellega, et sünnitavad oma välimisele küljele söekorra, mis ei lase välisõhu hapnikku ligi ja aeglustavad sellega põlemist. Kuna üksikute ehitusosade peale arvatakse viiekordne kande-võime, siis võib põlemisest puutumata puusüda veel hulk aega vastupanna kokkuvarisemisele. Nii pidas ühe tulekaitse katse juures 30×30 cm. tammepuu palk, mis oli koormatud 60 tonnilise raskusega 1000 kraadilise (Celsiuse järele) kuumuse juures vastu 1½ tundi. Puust aampalgid ja toed on tulekahjudel suurema kuumuse juures vastupidanud isegi 2 tundi ja rohkem.

Üks puu hea omadus on veel see, et puu kustusveega kokku sattudes ei muuda oma kuju ja vormi, nagu raud, ei pragune nagu kivi.

Lõpuks tuleb veel rääkida isesüttimisest või süttimise punktist. Katsete järele on kindlaks tehtud, et kuuse ja männi süttimise punkt on 360—400 kraadi kuumuse juures. Tammepuu sütib alles 470 kraadilise kuumuse juures. Nii sütib puu alles õige kõrge kuumuse juures.

Kõik eelpool öeldu käib puu kohta nii nagu ta loomulikult on. Hoopis suurem on puu vastupidavus tulele, kui on tarvitusele võetud teatud kaitseabinõud. Siin tuleks nimetada kõige pealt värvimist, kuid värvimine teeb ainult siis puud tulele vastupidavaks, kui värv ei sisalda mingisuguseid põlevaid vaike ega lakke. Hõõveldud ja

nurkades siledaks tehtud puu on vastupidavam kui hõõveldamata puu.

Hoopis tugevaks tule vastu teeb puu mitmesugused kaisevärvid ja kaitsekatted, imbutamine ja isoleerimine. Kaitsevärvide hulka segatakse mitmesuguseid keemilisi lahundeid nagu ränikivi-hapet (Wasserglas), chlorcalciumi jne. On müügile ilmunud eri värvisordid, mis värvitava asja teevad tulekindlaks.

Imbutamise juures imbutakse puud keemiliste lahunditega, mis takistavad põlemist. Puu mis on tugeva rõhu all imbutatud väävlil ja vosvorihape ammoniakiga ei hakka ka elava tuleleegi sees põlema, vaid ainult söestub.

Isoleerimise juures tarvitatakse mitmesuguseid vahendeid. Ahju ja pliidi ukse ette lüüakse pöranda peale raud-

plekk. Plekk kõlbab ka puust uksekattteks, kuid mujal ei ole raudpleki kaitse otstarbe kohane. Väga otstarbe kohane ja vastupidav puu kaitse on krohv. Poolteise sentimeetri paksune krohv seinadel, lagedel, puusammastel, mis kindlustatud traatvõrguga teeb need tulele vastupidavaks.

Väga heaks abinõuks puumajades, et tuli pööningu korralt ei kanduks alumistele kordadele, on savist tulekindel pööningu pörand. Seitsme sentimeetri paksune savise-gust pööningupörand on kindlustuseks, et katuse ja pööningu põlemisel tuli läbi pöranda alumistele kordadele ei kandu.

Nii näeme, et ka puuehitusi on võimalik nii ehitada, et nad on tulele küllalt vastupidavad.

Raudtee tuletõrje.

Eesti Tuletõrje Liidu ja Eestivabariigi raudtee valitsuse vahel sõlmiti teatavasti leping, et Tuletõrje Liidu inspektorid vaatavad üle ka raudtee tuletõrje komandod ja kontrollivad raudtee tuletõrje abinõude seisukorda. Kuidas on raudtee tuletõrje organiseeritud, see ehk huvitab ka vabatahtlikke tuletõrjujaid, kuna raudtee ja vabatahtlikkude tuletõrjete vahel on olemas koostöö, mis tulevikus peaks olema rohkem intensiivsem.

Raudtee tuletõrje iseloom. Raudtee tuletõrje on organiseeritud kohustuse alusel. Iga jaama ja depoo jne. teenija on kohustatud tuleõnnetuse puhul tulekustutamisest osavõtma ja samuti ka ettevalmistustest ja harjutustest tuletõrje alal.

Üldine järelvalve tulekaitse ja tuletõrje asjanduse üle raudteel, on pandud veosakonna peale. Veosakonna juure on määratud tulekaitse abinõude korraldaja.

Veosakond varustab raudtee asutusi tulekustutus abinõudega, valvab nende korrastpidamise ja tuletõrje komandode oskuse üle tulekustutus-riistadega ümberkäimises.

Raudtee tuletõrje komandod. Lairoopalisel raudteel on kokku 74 tuletõrje komandot, kitsaropalisel 50 tuletõrje komandot, siis on uutel, ehitatud raudteedel, veel 5 jaama kus ettenähtud

tuletõrje komandod, kus aga puuduvad veel tulekustutus abinõud. Raudteejaamad on tule vastuvõitlemise abinõudega varustamise ja tuletõrje komandode organiseerimise suhtes jaotatud kolme järku. Esimeses järgus on suuremad sõlme-jaamad, kus asuvad raudtee töökojad, depood jne. Niisugused jaamad on näiteks Tallinn, Tapa, Narva, Tartu, Valga, Mõisaküla, Pärnu jne. Teisejärgu-jaamad on suuremad jaamad nagu Haapsalu, Keila, Rakvere, Jõgeva, Elva, Võru, Petseri, Irboska jne.

Kolmandamasse järku kuuluvad kõik vähemad jaamad.

Esimese järgu jaamades on rohkem kui üks tuletõrje komando. Mitme osakonnale alluvate komandode koostöötamise ja ettevalmistamise eest peavad hoolitsema kohalikud tulekaitse komisjonid. Tulekaitse komisjon koosneb kõigest 1 järgu jaama osakondade vanematest agentidest, veosakonna vanema agendi ehk depoo ülema juhatusel.

Tulekustutus abinõude korrasoleku eest vastutavad need vanemad ametnikud, kellele need abinõud väljaantud, see on jaamades — jaamaülemad, veojaoskondades ja depoodes nende ülemad, materjali ladudes — laduülemad, tee ja ehitusjaoskondades — nende ülemad. Nimetatud isikud on ühtlasi ka

tuletõrje komandode ülemad ehk juhatajad, kelle kohuseks on jaama, ehk depoo teenijatest kokkuseada tuletõrje komando, neid õpetada tulekustutus abinõudega ümber käima, proove tege ma jne.

Kui aga teenijate koosseisus leidub mõni tuletõrje asjatundja isik, siis võib ülemus õppuste ja proovi-tegemise selle hooleks jätta, kuid vastutus jääb ülema peale.

Raudtee tuletõrje varustus. Raudtee tuletõrjel on praegu tarvitada järgmised tulekustutus abinõud: Valgas mootorprits, Mõisakülas ja Tapal aurupritsid. Jaamades ja depoodes kokku 128 käsipritsi, 652 ämbrit, 320 redelit, 269 veeambi, 62 hüdropulti, siis pootshaake 327, kirveid 301, kange 298, vooliku ühendajaid 147 jne. Juhurisi on 199.

Voolikuid on raudtee tuletõrjel kokku 324 tükki, iga voolik 20 meetrit pikk, kokku seega 6480 meetrit survet voolikuid. Igal pritsil on üks imevoolik.

Tähelepanav paremus on raudteel see, et kõik voolikud, ühendajad, veduri kraanid jne. on ühtlustatud. Laiarööpalisel 61 m/m. ja kitsarööpalisel 52 m/m, nii on raudtee tuletõrje komandodel alati võimalik kasutada naabrikomando voolikuid ja pritse. Suurema tule õnnetuse puhul on sellel suur tähtsus.

Vedurid. Peale selle on tuleõnnetuse puhul tähtsateks teguriteks vedurid, kes võivad vett anda ja juure vedada, kuid ka kustutamisest osavõtta. Iga liikumisel olev vedur peab varustatud olema järgmiste tulekustutus abinõudega: Voolik 20 mtr., veejuhur, veeämber, nutrivõti ja 1 paar puldarnist kindaid. Kõik need abinõud seisavad sellekohases kastis, tarvitamis valmis.

Tulekaitse abinõud rongil. Rongijuhil, reisijate rongiga sõites, peab kaasas olema üks hüdropult ja kaks veeämbrist, mis seisavad rongiteenijate ruumis.

Tuleõnnetuste puhul peab iga raudtee-teenija, kes esimesena tulekahju märkab ehk kellele sellest teatatakse, viibimata andma tulekahju signaali. Tulekahju signaali antakse kas kella, sarve ehk vedurivile abil. Nii-sugust signaali kuuldes peavad kõik teenijad kellel hädasignaali riistad, näiteks: vedurijuhid, pöörangumehed,

vahid ja kütjad masina katlate juures kordama seda signaali, et võimalikult kiiresti kõik teenijad tulekahjust teada saaks. Vedurijuhid peavad viibimata veduri peal olevad tulekustutus abinõud töötamiseks valmis seadma. Depoodes auruall olevad vedurid seatakse samuti tulekustutamiseks valmis ja kui tarvituse nõuab hakatakse ka külme vedurisi viibimata kütma ja veega varustama.

Raudtee tuletõrje ja vahatahtlikkude tuletõrjete koostöö. Kui raudtee jaamas tekib tulekahju, peab raudtee tuletõrje tarvituse korral, abiks kutsuma läheduses olevad vabatahtlikud ehk teised tuletõrje komandod.

Raudtee tuletõrjajatel on lubatud raudtee tulekustutus abinõudega jaama läheduses asuvates külates, alevites ja linnades lahtipuhkenud tulekahju kustutamisest osa võtta.

Raudtee jaamades, kus raudtee teenijaid on vähe, võib tuletõrje komando koosseisu võtta ka vabatahtlikke — asjaarmastajaid eraisikuid, kes jaama läheduses elavad ja nõus on tasuta õppustest, proovidest ja tulekustutamisest osa võtma.

Paljudest vähemate raudteejaamade tuletõrje komandodest võtavad ka osa eraisikud ja viimasel ajal on Tuletõrje Liidu instruktorid eriti püüdnud organiseerida raudtee tuletõrje ja läheduses asuvate vabatahtlikkude tuletõrjete koostööd, mis kindlustab nii hästi jaama, kui ka ümbruse tulekaitse seisukorda.

Nagu Tuletõrje Liidu instruktorite aruannetest näha, on raudtee tuletõrje enamuses rahuldavas seisukorras. Instruktorid juhivad tähelepanu ainult vähemate puuduste peale; imevoolikuid peaks nende arvates rohkem olema, üks imevoolik pritsi kohta on vähe, tarvilik oleks ajakohaste pritsikuuride ehitamine.

Tuleõnnetuste poolest on meie raudtee kaunis õnnelikus seisukorras olnud, suuremaid tuleõnnetusi pole raudteel kauaaega juhtunud, viimane suurem tuleõnnetus oli 1924 a. Valgas, kus põlesid raudtee töökojad ja Tallinas raudtee töökoja üks hoone. Väiksemaid tuleõnnetusi on juhtunud, kuid need on kõik likvideeritud ennem, kui nad suuremat kahju on suutnud teha.

Harjutused ja tulekaitse. Eeskirjade järele on raudtee tuletõrje komando ülemad kohustatud komandodega proove ja harjutusi tegema, suvel vähe-

malt üks kord kuus, talvel ükskord kahe kuu jooksul. Peale selle tuleb pea-proove teha üldise häirega kaks korda suvel ja üks kord talvel. Kui neid eeskirju täpselt täidetakse, on raudtee tuletõrje komando korralik töötamine tulekahju korral kindlustatud.

Tulekahjude ärahoidmiseks on väljaantud juhtnõupid ja ettekirjutu-

tused, mida raudtee teenijad täpselt peavad täitma. Nende eeskirjadega peavad ülemused oma alluvaid ametnikke ja töölisi tutvustama ja valvama nende täitmise järele.

Otstarbekohased ettevaatuse abinõud ja nende täpne täitmine on tagatiseks, et raudteel võrdlemisi vähe on juhtunud tuleõnnetusi. E. T.

Tuletõrje ülevaastustest.

Tuletõrje Liidu juhatause liikme A. Pirkeri poolt on seni ülevaadatud tuletõrje abinõud järgmistes raudteejaamades: Taebla, Aegviidu, Vaeküla, Kabala, Sonda, Püssi, Kehra, Petseri, Lehtse, Voldi, Somp, Kohtla, Jõhvi, Auvere, Puka, Vaivara, Oru, Soldino, Rakvere, Tapa, Kaarepere, Jõgeva, Raasiku, Tamsalu, Rakke, Kilti, Pedja ja Vägeva, ja leitud korras olevat, väljaarvatud mõned vähemad puudused, millede kõrvaldamiseks on ettepanekuid tehtud.

Selsamal ajal on ta ülevaadanud järgmistes vabatahtlikkude tuletõrjete abinõud: Koogu-Rannu, Viru-Petri, Kadrina, Järvakandi, Arusaare, Toila valla, Toila asunduse, Ambla, Narva-Jõesuu, Petseri, Lüganuse, Vaimastvere, Sonda, Vihula, Nõo, Lehtse, Tabivere, Somp, Jõhvi, Tõrva, Uhtna-Sämi, Konju, Joala, Kaarepere, Jõgeva, Nõmküla, Rakke ja Tamsalu.

Kahjuks tuleb tähendada, et vabatahtlikkude tuletõrjete abinõud ei olnud igal pool nii heas korras kui raudtee omad, nii ei töötanud ühes kohas prits sugugi, ka ei olnud hulgal ajal pritsiga harjutusi tehtud; mitmes kohas olid pritsid jäetunud, kulus palju aega nende kordaseadmiseks, ühes kohas puudusid iga-sugused tulekustutamise abinõud ja

ühes kohas ei saanud hoonesse pääseda, ukse lukk oli rikkis, tuli aken lahti murda ja selle kaudu sisse ronida. Kuidas tulekahju puhul prits oleks välja toodud ei saa ettekujutada, peale seda oli ka prits jäetunud.

On ju arusaadav, et raudteejaamades, kus palgalised teenijad kohustatud on tulekustutamise abinõusid korras hoidma, ei tohi nad korratumas seisukorras olla, kuid ka vabatahtlikkude tuletõrjete juhid peaksid selle eest hoolt kandma, et nende tuletõrje abinõud alati korras oleksid, iseäranis tähelepanu tuleb pöörata seal, kus abinõud mitte köetavates ruumides asuvad. Tuleb pritsidest külma aja algusel vesi ja iga-sugune niiskus eemaldada, siis ei jäetu nad.

Peamehed peaksid isiklikult selle eest hoolitsema ja mitte piirduma ainult käsuandmisega. See kohus on iga peamehe aukohus, mida ta vabatahtlikult oma peale võtnud ja seda oma aukohust tuleb esikohal täita. Juurepääs pritsi asukohtade juure olgu alati ilma takistusteta, talvel lumest puhastatud jne. Ainult sel teel, kui kõik hoolsasti ettevalmistatud, võib tuletõrje tarbekorral mõjuvat abi anda.

A. P.

Kingitus tuletõrje ühingutele.

Kindlustusselts „EESTI“, kelle juhatus asub Tartus ja osakonnad paljudes kohtades, saadab kingituseks paljudele tuletõrje ühingutele E. T e t s m a n n i poolt väljaantud

„Tuletõrjuja Kalender - Käsiraamat“u.

Ühingu, kes kindlustusselts „EESTI“ poolt saadetud raamatud on kätte saanud, palutakse sellest teatada saatjale.

KINDLUSTUSSELTS

„EESTI“ 25 AASTANE.

Veerandsada aastat tüsedat tööd meie rahvusliku
kindlustuse ülesehitamise alal.

Käesoleva aasta 4. aprillil möödub 25 aastat, mil esimene eestlaste poolt asutatud laialdasema tegevuspiirkonnaga kindlustusettevõtte — Kindlustusselts „Eesti“ (tookordse nimega Eesti vastast. tulekinnitsue selts)] põhikiri vene võimude poolt kinnitamist leidis. Ellukutsutud Tartusse koondunud eesti majandus- ja haritlasringkondade poolt, algas uus ettevõtte väikeselt, kuid kavakindlalt ja edasipüüdvale eestlusele omase püsivusega oma tööd, mille tulemusi pole suutnud hävitada isegi segased sõja ning revolutsiooni aastad. Järjekindlalt suurenedes sammub Kindlustusselts „Eesti“ praegu oma tegevuse ulatuselt meie ühistegeliste kindlustusseltside peres esirinnas ning osutub ühtlasi kõige suurema liikmete arvuga ühinguks kodumaal, võides lugeda oma pere hulka üle 32.000 liikme. Tegevuse aast-aastalt kasvades on järjest juurde võetud uusi kindlustusalasid. Praegu töötab selts tule, elu, klaasi, murdvarguse, koduloomade, õnnetusjuhtumite, rahe, ja veokindlustuse aladel. Kindlustuste portfell koosnes 1. jaan. 1932 a. 140.936 riskist, kogusummas Kr. 162.705.331.— väärtuses. Peale otsekoheise kindlustustegevuse võtab selts vastu veel edasikindlustusi sise- ja väljamaalt. Preemiade saak 1931 a. ulatas ümmarguselt 63.000.000 sendini. Oma 25 a. tegevusaja jooksul on selts **tasunud üle 3000 kahju**, milleks on kulutanud üle 200.000.000 **sendi**. Osa seltsi tagavara summasid on mahutatud kinnisvaradesse, millised asuvad Tartus ja Rakveres. Kohtadel teistes linnades väljaspool juhatuse asukohta on seltsil avatud osakonnad, milliste arv ulatub 8. Oma rohkearvulise tegelaskonnaga kontakti pidamiseks ja kindlustustehniliste teadmiste levitamiseks annab selts välja ajakirja „Eesti Kindlustus“.

Kindlalt kinnipidades oma sihist — töötada omal alal Eesti majandusliku rippumatuse eest, julgeb juubilar teisel veerandsajandil loota senisest veelgi suuremat poolehoidu.

Tartu linna tuletõrje lentsalk 15-aastane.

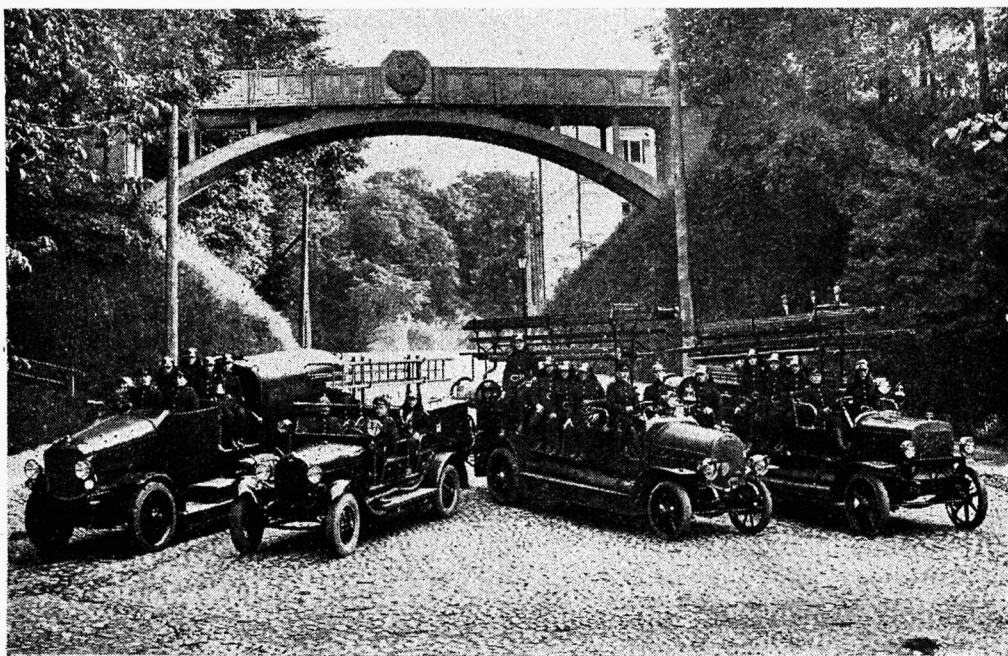
Tegevuse ülevaade 1. aprillist 1917—1932.

Käesoleva aasta 1. aprillil Tartu linna tuletõrje lentsalk võib tagasi vaadata oma 15-aastasele tegevusele elukutselise tuletõrjena.

Lentsalk elukutselise tuletõrjena.

Juba enne ilmasõda tunti Tartu tuletõrjes tarvidust väikese kustutusrühma järele, kes oleks alati valmis väljasõiduks tuleõnnetustele, nii pea kui sellest

lentsalka juhtinud järjekorras 3 ülemat Praegu juhib lentsalka Tartu vana-maid tuletõrje juhte h-ra August Lätt, kes on ühtlasi ka Tartu v.t.ü. abipeamees, kelle abiks on juba ligi 14 aastat sel kohal püsinud August Linnas. Tuletõrjujate pere on tihti vaheldunud, sest et väike tasu küllalt hädaohtliku ja ebatervisliku teenistuse eest sunnib otsima paremaid elutingimusi. Ainult 2 meest

Tartu linna tuletõrje lentsalk.

teatatud. Asjaolu, et ligi 35 protsenti kõigist tuleõnnetustest arenesid suurtulekahjudeks, sundis otsima teid tuleõnnetuste edukamaks likvideerimiseks, nende tekkimise alul. Selle tulemusena mureseti Tartu tuletõrjele esimene autoprits. Et vältida juhuslikkust valvemeeskonnas ja valveteenistuses, Tartu linnavalitsus otsustas seada ametisse lentsalga palgalise meeskonnaga, alates 1. aprillist 1917. a. Hoogsa tõuke selleks andsid maailmasõjaaegsed mobilisatsioonid, mis ähvardasid vabatahtliku tuletõrje read hoopis hõredaks teha ja jätta linn peaaegu kaitseta mitmesuguseil põhjusil suureneva tulehädahoju vastu.

Praegu on lentsalga koosseisus 2 ülemat, 4 autojuhti, 16 tuletõrjujat ja 2 teenijat. Möödunud aastate jooksul on

on püsinud asutamisest tänaseni. 15. aasta jooksul on lentsalga teenistuses olnud 77 isikut, nende hulgas käsitöölisi, kaupmehi, ohvitseri, kooliõpilasi ja ülikooli lõpetanuid.

Lentsalga meeskond on alaliselt väljasõidu valmis. Päeval valvatakse nelja vahetusega, öösel on kõik kohustatud kohal olema. Nii kestab teenistus aasta läbi, väljaarvatud $\frac{1}{2}$ —1 kuu suvist puhkust, järjekindlalt igapäev 12 tundi ööpäevas. Tuletõrjujate tasu selle eest on 45—50 krooni kuus, autojuhtidel 90—110 krooni ja ülematel 60 ja 110 krooni kuus. Elatakse ja magatakse kasarmu korras. Ühiselu ja ühtlust tekitav elukutselise tuletõrjuja sinise äärestusega must vorm arendab ka meeskonna isetegevust. Igakuulistest osamaksudest ja teistest

juhuslikkudest sissetulekutest moodustatakse kassa, mille summaks kasutatakse raadioaparaadi korrashoidmiseks ja väikeste laenude andmiseks hädalisele kaasteenijale.

Kui lentsalga asutamisel tal oli kasutada ainult üks autopritts, üks käsipritts, paar veevaati ja mõned redelid, siis on praeguse kustutusvoori koosseis aastate jooksul tublisti täienenud. Linnavalitsuse poolt muretsetud veoauto ehitati 1925. a. J. Ratniku vabrikus selle aja kohta moodsaks autoprittsiks. 24 hob. jõuline Berliet pumbaga 800—1000 l. minutis on aga kahjuks nõrgavõitu 3 tonnise kandejõuga tuletõrje sõidukile, mis on koormatud peale muu veel 2000 l. veepaagiga. 1929. a. ehitati samas vabrikus lentsalga ülema A. Lätt'i ettepanekul linnavalitsuse poolt ostetud 12 hob. jõulise masinaga varustatud 1½ tonnisele Ford šassiile küllalt moodne tuletõrje sõiduk veepaagiga 600 l. vee jaoks. Kahjuks on see „Välkauto“ käesoleva aastani olnud eelarve kärpimiste ohver, pidades korduvalt ootama kavatsatud mootorpumba juureehitust. Niipea kui nimetatud pump autole muretsetud, on Tartu tuletõrje täienenud ühe kiire ja igale poole ligipääseva kerge autoprittsiga. Peale kahe nimetatud autopritsi, mis linnavalitsuse omandus, on lentsalga kasutada asutamisaastast alates eelpool nimetatud vabatahtliku tuletõrje autoprits, 26. hob. jõuline Lloyd, kandejõud 2 tonni, veepaagi mahutus 800 l, pump kuni 1200 l minutis, ja 1923. aastast vabatahtliku tuletõrje veetank 4000 l mahutusega, 26 hob. jõuline Mannesmann Mullag, kandejõud 4 tonni, pump võimsusega kuni 800 l. minutis. Kõigile nimetatud autopritsidele on paigutatud mitmesugused aastate jooksul muretsetud tuletõrje abinõud nagu redelid, väikesed suitsumaskid, hapniku aparaat, hüdropuldid, voolikud ja mitmesuguseid tööriistu. Lentsalga voolikute kogupikkus ulatab praegu üle 1800 meetri.

Kustutusriistade alal on tarvilik nii mõningaidki täiendusi, milledest tähtsaimaks osutuvad eelpoolnimetatud pumba soetamine „Välkautole“ ja voolikute tagavara uuendamine. Senised täiskummidega varustatud autopritsi rattad on osutunud ebapraktilisiks eriti pehme pinna korral ning talvel ja sellepärast nõuavad asendamist sobivate õhukummidega varustatud ratastega.

Tartus püstitatavad uued ehitused, nende hulgas mitmed kaunis kõrged, juhivad tähelepanu autoredeli muretsemise tarvilikkusele.

Mis puutub tuletõrje signalisatsiooni, siis on lentsalk praegu kahe aparaadiga ühenduses linna telefoni võrguga ja ühe aparaadiga ühenduses vabatahtliku tuletõrje keskjaamaga, millega on seotud tulekahju teadaande kohtade võrk.

Lentsalga meeskond on pidanud õige kaua leppima kaunis puuduliku varustusega. Alles viimaseil aastail on soetatud korralikud vormid ja muretsetud uued nahkkiivrid. Kuna varem aastail iga suurema tuleõnnetuse korral olid tuletõrjujad läbi märjad, siis on praegu juba vähe mõnusam töötada presentriietes.

Lentsalga varanduse koguväärtus ulatas käesoleva aasta alul vähe üle 25.000 krooni, millest ligi 20.000 kroonise väärtuse moodustavad autod ja teised kustutusabinõud.

Lentsalga kulude iga aastane eelarve ja aruanne kõigub 25.000 krooni ümber. Sellest kulutatakse palkadeks umbes 76%, autokuludeks 15%, majandusele 7% ja meeskonna varustusele 2% kogu eelarvest.

Lentsalga töö ja tegevus.

Möödunud 15 aasta jooksul on lentsalka väljakutsutud kokku 923 korda abiandmistele nii tule kui ka teiste õnnetuste puhul. Neist väljakutseist langeb ligi 84% tuleõnnetuste arvele, 5% mitmesugustele abiandmistele õnnetuste puhul ja ülejäänud osa tarbета väljakutseile, väljakutseile ettevaatuse mõttes ja üksikutele kuritahtlikkudele väljakutseile.

Tuleõnnetuste poolt oli 1919. a. kõige vaiksem. Siis juhtus ainult 23 tulekahju. Selle vastu aga 1925. ja 1926. aastal tõusis lentsalga väljasõitude arv 82 ja 92 peale. Neil aastail oli hulk päevi, mil juhtus korraga või üksteise järel 2—3 tulekahju päevas. Neist oli terve rida süütamisi. Viimastel aastatel on väljasõitude arv kõikunud 54 ja 77 vahel aastas.

Kui enne lentsalga asutamist linna statistika büroo andmetel ligi 35% tuleõnnetusist arenes suurtulekahjudeks, siis praegu moodustab suurtulekahjude arv ainult 12%, kus lentsalk on pidanud vabatahtliku tuletõrje appi kutsuma. Alalise valmisoleku tõttu ja kiire kohale-

jõudmisega on lentsalk suutnud likvideerida 88% tuleõnnetusist kohe nende tekkimise alul. Viimastel aastatel ulatab lentsalga poolt likvideeritud tulekahjude arv üle 90 protsendi. Üksikute tuleõnnetuste arenemine suurtulekahjudeks on seletatav peaaesjalikult hilinevad teatamisega ehmunud elanikkude poolt, erilise tulekardetava ümbruskonnaga tulepesa läheduses, lähedaste veemuretsemise võimaluste puudusega või halbade juurepääsu teedega.

Väga tagasihoidlikult arvutades võib näidata, et alaliselt sõiduvalmis olles, on Tartu linna tuletõrje lentsalk päästnud iga aasta keskmiselt vähemalt 225.000 krooni väärtuses rahva varandust hävinemise eest. Kui sellest maha arvata lentsalga ülespidamise kulud, siis saame iga aasta üle 200.000 krooni, millega võib igakord ehitada Tartu Emajõe uue raudbetoon sild. 15 aasta jooksul päästetud rahvavaranduse kogusumma ulatab aga juba kolme ja poole miljoni kroonile!

Tähelepanu väärivaist tuleõnnetusist möödunud aastail võiks nimetada 1919. a. tulekahju Aia tän. 39, kus lentsalk oli takistatud oma kohuste täitmisel, sest et meeskond oli terves koosseisus kutsutud rahvaväe komisjoni. Saades teada tuleõnnetusest, rutati kohale. Pärast tuleõnnetuse likvideerimist sõideti nõgistena ja märgadena otsekohe rahvaväe komisjoni tagasi. Nüüd saadi seal aru lentsalga meeskonna ülesannetest ja jäeti ta mobiliseerimata. 1921. a. Näituse tänava suurtulekahjul tuli meeskonnal töötada peaaegu ööpäev ilma vahetuseta. Samal aastal Suurel-turul nr. 4 asetleidnud suurtulekahjul päästeti tulesurmast 3 inimest kuna kahe inimese päästmise katsed osutusid võimatuks. Samal 1921. a. Pikal tänaval 4/6 sauna teisel korral tekkinud tuleõnnetusel sai hulk tuletõrjujaid suitsumürgituse saladusliku tulepesa otsimisel. Ülal maja põles, all aga vihtlesid saunalised rahulikult edasi. 1923. a. suvel töötati Emajõe puusilla kustutamisel. 1924. a. Veski tän. 3 asetleidnud suurtulekahjul tõrkus 2 naist majast lahkumast, neid tuli väevõimuga põlevast hoonest välja tuua. 1925. a. Turu tän. 68 päästeti leekivast majast neljandale korrale jäänud vanamees. 1927. a. Savi tän. „Heliose“ keemiatööstuse plahvatusel, kus hulk töölisi surma sai, tuli kustutada püssirohu kasti ja töötada

kardetavate lõhkeainete läheduses. 1928. a. Pikk tän. 72/74 aset leidnud tuleõnnetusel päästeti tuletõrjuja poolt elu kaalule pannes 7 aastane tütarlaps põlevast majast. 1931. aastal põles Botaanika tän. mineraalõlide ladu ja käesoleval aastal A-s. J. Maimi määrdevabrik, kus tuli samuti töötada hädaohtlikus läheduses mineraalõlidega.

Peaaegu 80% kõigist lentsalga poolt likvideeritud tuleõnnetusist moodustavad abiandmised tulekahjudel väljaspool linna piire. Nende hulgas püsib meeles tuleõnnetus Jooras asunduses 5. aug. 1930 kus lentsalga kohalejõudmisel talurahvas veel puhkas rahulikku und, kuna loomalaut juba leekides oli. Siin suudeti siiski veel päästa ehmatanud ja unisele pererahvale nende suurem varandus — hobused ja kariloomad.

Esemete hulgas mida lentsalk on kustutanud, leiame õige palju mitmekesidust. Peale eluhoonete, tallide, lautade, kuuride, seaputkade, tööstuste ja elukorterite sisustuse on tulnud kustutada turbaraba, sõiduautot, omnibussi, silda, heinakuhje, õlerõuke, mootorpaati, puulotja jne. jne.

Lentsalka kasutatakse tihti mitmesugusteks abiandmisteks ka muil õnnetusil. Kord on lehm või hobune kas lampkasti või kraavi langenud, kord auto jõkke veerenud. Kord aitab lentsalk kaasa jäeummistuse likvideerimiseks jõel, kord uppunud lodja päästmiseks; kord toimetab langenud puu kõrvaldamist tänavalt, kord uppunu laiba otsimist; kord tuleb tal purustatud jalaga hobune maha lasta, kord transporteerib haigeid, annab esimest abi jne. Vabadussõja alul tuli lentsalgal tapetute laipu tänavail ja keldrites koguda ning anatomikumi vedada. Mõni aasta tagasi töötati aurik „Salme“ ülestõstmise juures Emajõe põhjast. Eelmise aasta talvel toimetati jääauku sattunud auto ja uppunute otsimise töid.

Nii on möödunud aastate jooksul lentsalk suutnud päästa elu 12 inimesele, neist üheksal tulesurmast ja kolmele uppumisest. Uppumisest on päästetud ka kaks hobust, kuna tulesurmast üle 50 mitmesugust karilooma.

Päästetöödel ülesnäidatud teenete eest on vääristatud E. P. Risti elupäästmise medalidega 5 tuletõrjujat.

Lentsalga tegevust on soodustanud viimastel aastatel veevõtmise kohtade võrgu täiendamine linna valitsuse poolt

Väiksem katuse põlemine kustutakse veeämbriga ehk joaga, pealt poolt. *Siin tuleb vastupidi üldisele seadusele kustutamist alata ülevalt katuse äärest, sellega ühtlasi katkestades ka tule edasitungimist. Juga tuleb lasta pool viltuvalt ülesse, „vastu karva,“ et vesi tungiks sindlite äärte alla.*

Kui katus on juba üleni tules, ehk juba läbipõlenud, tuleb kaitseda kõige pealt pööningut. Kui see sütib, on harilikult puuehitus läinud. Tuli langeb ühtaegu kõikidesse ruumidesse ja teeb paha tööd. Juga tuleb seest poolt viia pööningule ja kaitseda pööningut ning katuse saarikaid ja lasta hädakorral katusepealne põleda. Tule levinemist pikki katust tuleb takistada teise joaga, kui sarnane olemas. Sagedasti võib katust pealt tuule kaitseda ka vee ämbritega. Ka altpoolt sindlite vahele lastud vesi kustutab tule.

Pooleni läbipõlenud sindlid viskab altpoolt lööv juga alla õuele ja nende lõpp on väga lühikene.

Laualao-põlemine.

Laualao põlemise iseäralduseks on põlemise kiirus. Väljas saab tuli tarbeks õhku. Kuivamiseks on lauad üles laotud harvalt, nii et iga laua-korra vahel on tühi ruum, mis sünnitab suurt tõmbust ja tuli tungib lauavirnadesse, kust seda raske on veejoaga tabada. Lisaks sellele seisavad lauavirnad ruumipuudusel lähestikku, ühes reas, suurel maaalal, mõnikord kilomeetrite pikkuselt. Laualao põlemisel ei ole suitsust suurt häda. Selle vastu võib kuumus suurema laualao põlemisel nii suureks minna, et lähemine võimatuks muutub. Veekahjusid pole tarvis väljas võtta arvesse. Laualao põlemisel võib siis kohe algusest peale võtta tarvitusele tugevad joad ja katsuda nendega kustutada tuli juba alguses. Kõvad kustutusjoad juhatakse tules olevate laudade tuulepoolsele äärele, nii et päästakse tulele lähemale ja tungitakse võimalikult kiiresti edasi.

Laualao põlemisel on hädaohu piiramine tähtsam, kui kusagil mujal. Süttinud lauavirnad on igal juhtumisel

pihuks põlenud, aga kui tuli pääseb levinema, võib sündida hirmus tulekahju. Laualao põlemisel, kui tuli on juba saavutanud teatud ala, nii et selle kiireks kustutamiseks ei ole lootusi, tuleb pea tähelepanu pöörata veel süttimata lauavirnade kaitsmisele. Kõige pealt tuleb tule levinemise teele põiki asetada võimalikult suurem arv jugasid, aga samal ajal tuleb tähelepanna, et kõva kuumus võib tuld sütitada ka kõrval ja isegi vastu tuult. Kui jugasid ei ole niipalju, et takistada tule levinemist mööda tuult, tuleb asetada kõrvale niipalju jõudusid, kui võimalik ja katsuda suruda tuld nii kitsale alale kui vähegi võimalik. Kui jõudusid jätkub ainult ühele poole, siis tuleb kõigepealt takistada tule levinemist sinna poole, kus on kõige suuremad laua hulgad, saeveski ehitused jne. Väga head abinõud kaitsetöös on purjerüüdest presendid, mida tarvitatakse plankude ja laudade kaitseks vihma eest. Need takistavad tuletungimist laudade vahele ja juga tarvitseb kasutada ainult siledal pinnal.

Kaitsetööd hõlbustab suuresti, kui samal ajal võidakse jätkata ka kustutustöid võimalikult mõne tugeva joaga.

Laualao-põlemisel võib tuli saada hirmsaima hoo. Joad, mis harilikku hoone põlemisel silmapilkselt löövad tule surnuks, ei mõju suure laualao põlemisel põrmugi. Göteborgis 1925. aastal 18. juulil juhtunud laualao põlemisel jäi tuletõrje-laev, mille pritsid andsid 9000 liitrit vett minutis, tõsisesse hädasse põlevate lauavirnade läheduses meresopis. Mehed päästsid end vette hüpates, kuna laeva suudeti päästa vedurlaeva abil. Väiksem mootorpritsi-paat hävineski sama tulekahju ajal.

Laualao-põlemine on siis vaja kustutada ennem, kui see suureks kasvab, tarvitades võimalikult palju jugasid ja püramatult vett. Laualao põlemisele tuleb kutsuda viibimata kõik omad ja naabri tuletõrjed.

Pooleni põlenud lauavirnade kustutamine sünnib kõige paremini veejoaga ülevalt valades. Lauavirna peale

tõmmatakse voolikuliin ja lastakse veel vabalt ja rohkesti voolata. Lõpulik kustutamine sünnib lauavirnade ümber lükkamisega ja laudu ükshaaval kustutades.

Tahmapõlemine.

Tahmapõlemiseks nimetatakse korstnas oleva tahma põlemist. Siin võib teha vigasid kahes eri suunas.

Kogenemata kustutaja võib kokkuda ja hädaldada, sest tuli võib olla päris suur, sädemed lendavad parvedena, korsten kuumeneb ja kui on pragusid, tungib suits ehitusesse ja nii võib tulla, et katsutakse tuld kustutada veega.

See on viga, sest vee mõjul võib suitsu korsten lõhkeda ja pahe läheks veel suuremaks.

Sellepärast: mitte vett.

Teine kustutaja võib ülemeelikult pidada tulekahju tühiseks ja läheb koju, jättes tahma põlema.

Ka see on viga.

Tahmapõlemine ei ole sugugi hädaohutu. Sädemed võivad ümbruses kaugele lennata ja tekitada tulekahju.

Suitsu korsten võib kuumusest ja läbi pragude sütitada tulekahju maja sees. Iseäranis siis kui korstnas on juba varemalt pragusid ehk kui mõni telliskivi on kukkunud välja ehk ehituse ajal unustatud sisse panemata — siis võib tahma põlemisest hõlpsasti puhkeda tuli. Kui korsten on raud plekist, läheb see tuliseks ja sütitab lähedal olevad asjad jne.

Tahma põlemist tuleb siis kogu aeg silmas pidada. Tuleb valvata sädemete järele. Tuleb järele vaadata korsten, iseäranis need kohad, kus korsten puutub kokku vahe-seinte või põrandaga. Korstnapühkija kutsutagu kohe kohale, kes põleva nõe alla kukutab. Hõõguvad tahma kambakad võetakse puhastus-aukudest mõnda raud nõusse ja viiakse välja, kus need kustutatakse.

Kui suits tungib tubadesse, peab üles otsima praod ja need ajutiselt saviga kinni määrima. Kohe pärast tulekahju tuleb majaomanikult ehk majavalitsejalt nõuda korstna parandamist.

Kivisüte-lao põlemine.

Kivisüte-ladu süttib, samuti nagu heinad jne., kui kivistisi on pandud niiskelt kõrgesse hunnikusse, ehk sügavasse laevaruumi, nii et alumised korrad on kõva vajutise all.

Kui kivisüte-ladu on süttinud põlema, ei pea seda ülevalama veega. Kui vesi tungib läbi paksu söekorra, muutub vesi suure kuumuse tõttu algelementideks ja moodustab põlevaid gaase, mis ei ole abiks kustutamisele.

Söehunnik tuleb lahti kaevata ja süttinud ning süttimata söed eraldada. Põlevad söed kustutatakse seda mööda kuidas edenevad kaevamise tööd.

Mürgise suitsu tõttu ei pea kaevamist algama söehunniku pealt, vaid kõrvalt, kust on kõige lühem tee tulepesani.

Suurema sütelao kustutamine, tülika kaevamise töö tõttu, võib kesta päevade viisi. Tuletõrjet ei või selleks sundida, vaid seda tööd peab tegema omanik ise. Tuletõrje seab kohale ainult valvurid tulekustutus-riistadega ja sooritab kustutamist.

Vabriku-põlemine.

Vabrikupõlemine, olénedes vabriku laadist võib olla mitmet eri laadi, et üldises tulekustutamise õpetuses pole võimalik kõiki erijuhtumisi üleslugeda. Kui vabrikul ehk tehasel on oma tuletõrje, peab selle peamees täpselt tundma kõiki tehase hooneid, liikumise, õhupuhastamise ja jõujaama sisseseadeid jne., samuti tooresmaterjalide ja valmiskaupade eriladusid, asupaiku jne.

On nimelt aineid, mis ei kannata vett. On aineid, millest kuumuse mõjul sünnib mürgiseid gaase. On tihti aineid, mis veega kokku puutudes muutuvad plahvatavateks ehk kiiresti põlevateks gaasideks, näiteks karbiit.

Samuti tuleb ka teisi tuletõrjesid juba varemalt tutvustada vabriku asupaiga ja olukorraga. Tehaste juhatajad annavad heameelega lähemaid seletusi.

Kui tuletõrje saabub tulekahju ajal tehasesse, tuleb tal viibimata astuda ühendusesse tehase tuletõrje peamehga ja tehase juhatajaga, et selgust saada olukorrast. Tegevuse vabadus ja vastutus on siiski tuletõrje peamehel, ta ei saa end peita vabriku või tehase juhataja seljataha. Kui vabrikul ehk tehasel on oma tuletõrje, siis juhib kustutustöid tehase tuletõrje peamees.

Tehastes on suurtulekahju võimalused palju suuremad, kui elumajades. Töö ja laoruumid on harilikult suured ja neis on palju tulerooaga. Tuli saab harilikult väga kiiresti täie hoo. Sellepärast tuleb juba aegsasti väljakutsuda abijõudusid, kui tuli näib olevat ähvardav. Kustutus-jugadena suurtes tehaste töökodades, kui need on juba kõvasti tule võimuses, tuleb tarvitada tugevaid jaotamata jugasid, mille mõju ulatab kaugemale. Kuid väike tulekahju ehk algus tulekahju, on tehases samasugunegi kui mujal, kui just mitte mõnda keemilist ainet ei ole tules.

Tule levinemise võimalused on tehases suuremad kui elumajas. Tehases on palju eriosakondi ja erikordade vahel on mitmesuguseid töstetooliseadeid kaupade ja materjali toimetamiseks ühest ruumist teise ja selleks otsustarbeks igasuguseid auke, kaanale, koridore jne. Uuema aja vabrikutes peavad need sisseseaded küll nii ehitatud olema, et nad ei või tuld levitada, nad peavad olema valmistatud isesulgivate, tulekindlate ustega ja luukidega. jne. *Kuid ei pea kinnisilmi jääma lootma nende tulekindlate sisseseadete peale. Tuleb järele vaadata, kas need ukсед ja luugid ka täiesti on kinni ja kas nad tulekahju kuumusele peavad vastu. Seda tuleb kohe tulekahju alguses kontrollida ja kogu aeg silmas pidada.*

Ehituste kokkulangemise hädahoht on vabrikutes suurem kui mujal. Suurtes ruumides on suurem tuli ja mõjub pahemini ehituste peale, ka on vabrikutes palju raskeid masinaid, transmissioone ja muid seadeldisi, mis koormavad põrandat ja seinu rohkem kui väikse maja põrandaid koormatakse. Eriti tuleb kaitseda hoone koospidavaid osi.

Lõpuks tuleb meelespidada ka seda, et veekahju hädaoht on tehases suurem. Kallid masinad, tooresained, poolvalmis ja valmis-saadused kannatavad vee läbi.

Vabriku ehk tehase põlemisel peab olema enam kui kusagil mujal selge pea ja külm veri.

Tulekahju — koosoleku ehk pidumajas, koolimajas, haigemajas, lastekodus, teatris.

Nendes kohtades, nagu ka mõnel muul juhtumisel, ka vabriku tulekahju juures on ähvardamas kabuhirmu hädaoht, millest hiljemalt päästetööga ühes on pikemalt juttu.

Tuletõrjel tuleb siis kõigepealt hoiduda närvilisest hädaldamisest, ega tohi segadust ja tungi suurendada, näiteks voolikutega jooksta vastu väljajooksvale rahvahulgale. Siin on tuletõrjel kohus näidata oma teadmisi ja redelite abil kõrvalt mõne akna kaudu tungida sisse.

Kui tulekahju on väikene, tuleb kustutama saata ainult hädatarvilik arv mehi, kõik teised aga jaotada uste ja väljapääsude juure korda pidama ja heitunud inimesi rahustama.

Kui tulekahju on väga tõsine, nii et tõeline hädaoht on ähvardamas, siis tuleb äärmise pingutusega minna tule kallale. Veekahjusid ei maksa vältida. Tule peale tuleb juhtida nii mitu ja nii tugevat juga kui vähegi võimalik, nii et see lämbuks kohe. Samal ajal tuleb rahustada inimesi ja püüda, et nad lahkuks kordapidades.

Kui tuli on juba nii laiagi läinud, et seda võimatu on kustutada, siis tuleb kõige jõuga püüda takistada tule levinemist, et inimesed jõuaks minna välja.

Tulekahju, iseäranis suurem tulekahju neis paikades, kus on palju inimesi, on väga hirmus. Iga tuletõrje peamees tehku kõik, mis tema võimuses, et tulekaitse niisugustes majades oleks võimalikult heas korras.

Tulekahju kirikus, kellatornis jne.

Kõrges, torni sarnases hoones, kui see on ehitatud põlevast ainest, levib tuli kõige kiiremini. Kustutustöö ülal kõrges tornis, kuhu viivad harilikult järsud kitsad ja keerulised trepid, on väga raske. Allavarisemise hädaoht tekib kohe, kui tuli on pääsenud täiesse hoosse, rasked kellad võivad alla kukkuda jne.

Tule kallale tuleb siis asuda võimalikult kiiresti ja tugevasti.

Kui pealetung ei õnnestu, on kustutajate elu hõlpsasti hädaohus. Tuleb hoolega silmaspidada seisukorda ja aegsasti anda taganemise käsku ja tähelepanu pöörata ümbriuse kaitsmisele. Kui kõrge torn põleb täies hoos, on süttimise hädaoht nii suur, et peab kohale kutsuma kõik võimalikud jõud. Majad mis on lähemal kui torni kõrgus, tulevad tühjendada, sest ümberkukkuv torn võib need oma alla matta.

Kiriku põlemine võib olla ka päris hädaohutu, kui tuli ei pääse torni. Kui näiteks kiriku käärkambris ehk altariruumis on väike põranda põlemine, siis ei maksa aurupritsiiga kirikut üputada, nagu seda on juhtunud.

Õlipõlemine.

Tuleb vahet teha niisuguste vedelikkude vahel, mis segunevad veega ja niisuguste vahel, mis ei segune veega. Esimeste hulka kuulub piiritus ja seda võib kustutada veega. On siiski parem tarvitada laia juga, kui teravat juga. Petroleum, bensiin jne., on vedelikud mis ei segune veega, nad on veest kergemad ja põlevad ka vee peal. Õlitulekahju tuleb kustutada lämmatamisega. Väiksemat õlitulekahju võib kustutada visates tule peale mingi kate, vaip, et õhk juure ei pääseks ja tuli lämbuks. Samasugune mõju on ka liival, tuhal ja isegi saepurul. Nõu sees põlevat õli kustutatakse sellega, et nõule pannakse peale kaan, mis sumbutab tule. Samuti kustutavad mitmesugused keemilised tulekustutajad õlipõlemise.

Suurema õlipõlemise korral ei aita muu, kui vahuga kustutamine. Kerge, aga sitke vahu korraga kaetakse õli kord nii, et õhk ei pääse juure ja tuli lämbub. Veel parem abinõu on tagavara õli-reservuaar, kuhu õli lastakse kui see juhtub pealt põlema hakkama. Kui ei ole vahuga kustutamise abinõusid ega tagavara reservuaari, tuleb lasta õlil põleda kuni lõpuni. Kui reservuaar ei katke, ei või suuremat õnnetust juhtuda. *Mingil tingimisel ei või põleva õli peale reservuaari juhtida vett, sest sisse pritsitud vesi hakkab keema ja viskub välja põleva õli reservuaarist ja selle tagajärjed on hirmsad.*

Ka põleva õli-reservuaari välispinda ei tohi veejoaga puutuda, sest kuuma metalli pinna pihta lastud vesi võib mõjuda nii, et selle vastupidamine väheneb, ehk ta koguni lõhkeb. Selle vastu tuleb rohke veeandmisega kaitseda teisi lähedal asuvaid ladusid või ehitusi, mis kuumuse tõttu võiksid süttida.

Kui õli-reservuaar ei ole ümbritsetud kaitsevalliga, nagu see küll olema peaks, siis tuleb tähelepanu pöörata sellele võimalusele, et õli-reservuaar võib lõhkeda ja põlev õli pääseb ujutama ümbrust. Mitte ainult ümbruse lähemad ehitused ehk sadamas olevad laevad ja laod ei ole siis hävinemise hädaohus, vaid põlev õli voolus võib nii ruttu edasi tormata, et ka inimesed ei jõua eest põgeneda.

Sellepärast tuleb põleva õli-reservuaari ümber kaevata kaitsevall, ehk kui läheduses on mõni nõgu, siis ehitada mulla vall niiviisi, et põlev õli valguku sinna nõkku ja põleks seal.

See on muidugi äärmine hädaabinõu, mida tuleb katsuda, aga mille õnnestumisel suuri lootusi pole. Õli-reservuaaride ümbruse kaitse nõuab juba varemalt ettevaatuse abinõusid ja need kuuluvad tulekaitse ülesannetesse.

Kui õlivaatide tagavara ja selle ehitus on tules ja võimsate jugade abil võidakse katsuda tuld lämmatada ja kaitseda veel süttimata vaate, siis peetagu meeles, et väikeste jõududega ei maksa minna tule kallale, sest vaadid, eriti raudvaadid, võivad plahvatada ja vigastada tule-tõrjujaid. Sellepärast ei pea minema üsna lähedale ja vett

uute veevõtu kohtade juureehitamise teel. Eriti abistav on linna veevärk, mis loob tagatise küllaldase vee saamiseks kesklinnas. Selle vastu teevad linna serval ja uutes linnaosades tekkida võivad tuleõnnetused erilist muret, sest et siin annab end küllaldase kustutusvee puudus veel valusamalt end tunda.

Eriti ebasoodsad on praegused lentsalga rasked masinad, mis linnaäärseil sillutamata ja talvel lumest tihti koristamata tänavail teevad edasiliikumise õige raskeks ja aeglaseks, koguni võimatuks. On tulnud tihti kogu meeskonnal pingutada, et pehmesse aluspinda vajunud masinat välja aidata. Kerge „Välkauto“ kordaseadmiseiga on loodetavasti ka see tegevust ebasoodustav asjaolu osalt kõrvaldatud.

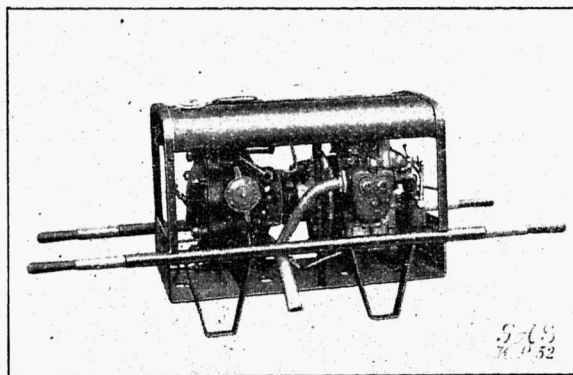
Tuleviku kavatsusi.

Kogu lentsalga elu ja tegevus on praegu surutud kaunis kitsastesse eelarve raamidesse ja nii mõnigi aja jooksul püsima jäänud korraldus on end järjest tunda annud pidurdava ja edenemist ning ajakohastamist takistava tegurina. Praegune teenistuse kord, kus

päeva jooksul meeskond vaheldub neli korda, takistab korraldiku ja plaanikindla väljaõppe teostamist. On hädatarvilik 24 tunnilise valvekorra sisseadmine vaheldamisi 24 tunni vaba ajaga. Ühenduses sellega tuleb küsimuse alla väike ümberkorraldus lentsalga koosseisus ja palkades.

Lentsalga praegused ruumid asuvad vabatahtliku tuletõrjega ühe katuse all. Kuna aga ruumide jaotus ja korraldus on õige ebakohane ja vabatahtlikul tuletõrjel enesel alalise liikmete juurekasvu ja kustutusabinõude voori täienemise tõttu on suur ruumide kitsikus, siis on püütud leida võimalusi uue pitsimaja saamiseks lentsalgale, kus leiduks kõik tarvilikud ruumid ja õppeplatsid elukutselise tuletõrje tegevuseks.

See kõik aga oleneb meie edaspidisest üldisest majanduslikust olukorrast, peaaegjalikult aga sellest, kui kiiresti sünnib paratamatu ümber orienteerumine vaadetes tuletõrje asjandusele, kus juures tuleb kord jõuda kindlale arusaamisele tuletõrjest kui rahvavaranduse alalhoidmiseks tingimata tarvilikust tegurist.

Mootorpritse,

kan'tavaid ehk auto järel veetavaid.

Autopritse ja Löökaautosid

(veepaagiga varustatud autopritse)

V A L M I S T A B

G. A. Serlachius A|S.

Vabrik, Mänttä, Soomes.

Tallinna vabatahtliku tuletõrje ühingu tegevusest.

Tallinna tuletõrje ühing, kes tänava aastaga algas oma 70. tegevuse aastat, on möödunud 1931. aastal tegutsenud sama edukalt, kui varemaltki.

Möödunud aastal osteti 8. jsk. mootorpritsile „Chevrolet“ autoalune 2550 krooniga. Vajaline pealeehitus sünnib majanduslikul teel, tuleb maksma umbes 1200 krooni.

Voolikute uuendamiseks muretseti juure 780 meetrit priima kummeeritud voolikuid.

Üks auruprits remonteeriti ja tehti töövõimeliseks.

Edaspidi uusi väikesi mootorpritsse enam juure ei muretseta, vaid kavatsetakse juure muretseda mõni tugevajoulisem autoprits.

Kuna ühingu jaoskondades viimastel aastatel tarvitusele võetud motoriseeritud tulekustutus-abinõud, mille käsitamine nõuab eriteadmisi mootorite käsitamisel ja autojuhtimisel, siis korraldati autojuhtide ja motoristide kursused. Kursuse ja praktilised sõidud tegid läbi 15 ühingu liiget.

Ühingu raamatukogu täiendati aastajooksul 97 köite võrra, nii et aasta lõpuks oli 1193 köidet (1630 raamatut). Raamatukogu kasutasid aastajooksul 75 liiget, kes võtsid lugemiseks 910 raamatut.

Peotoimkond korraldas aastajooksul 7 pidu, mis andsid kokku puhast tulu 459.47 kr.

Sportitoimkond korraldas kolm mitmesugust võistlust.

Kalmistu komisjon on hoolitsenud tuletõrje kalmistu ilustamise ja korraldamise eest. Aasta jooksul maeti kalmistule 4 tuletõrjujat, nii et praegu puhkavad tuletõrje kalmistul igaveses rahus 13 kaasvõitlejat.

Abiandmise kassa nimekirjas on 515 liiget.

Tuletõrje kodu jaoks leiti ühingu sobivad ruumid Harju tän. 19, endises söögi-saalis „Astoria“, kus „tuletõrje kodu“ alla kuuluvad nüüd maja neli korda.

Einelaua pidajaks on ühingu poolt palgatud vastutav müüja ja tegevuskapitalina mahutatud ärisse teatav summa.

Ühingu peakassa sissetulek oli 16.564.22 krooni. Selle hulgas linnaabi-

raha 4.420 krooni, korjandusest 5.413.76 kr., vahikordadest 2.406.94 kr., üüridest 1920 kr. Väljaminek oli 19.124.83 kr. Selle hulgas meeskonna varustus 2252.41 kr., uute tulekustutus-abinõude muretsem. 4.993.23 kr., voolikute muretsem. 2.145.48 kr.

Jaoskonna kassade läbikäik 8.453.39 kr. Ühingu varanduse seis oli aasta lõpul 182.699.87 krooni.

1932. a. eelarve on tasakaalus kokku seatud 20.000 krooni peale.

Ühingul oli aasta lõpul 478 liiget.

Ühing pidas oma aastapeakoosoleku pühapäeval, 13. märtsil, pritsimaja saalis. Koosolekule olid ilmunud 289 liiget.

Koosoleku juhatajaks valiti esimehe asetäitja A. Pranstibel, protokollkirjutajaks asjaajaja Piilmann.

Möödunud aasta aruanne kinnitati ühel häälel ja avaldati ühingu juhatusesele tänu kokkuhoidliku ja otstarbekohase tegevuse eest.

Samuti ilma vaielusteta võeti vastu 1932. a. eelarve.

Ameti vanuse järele olid juhatuses lahkunud esimees A. Anderkopp, laekur H. Klaus ja juhatuseliikmed B. Gudovsky ja J. Lindemann. Kõik neli valiti tagasi.

Revisjoni komisjoni valiti tagasi endised: J. Laufenberg, A. Valder, R. Inland, A. Väli ja E. Toffelmann.

Ühingu liikmete vahelise aukohtu esimeheks valiti A. Anderkopp (endine) ja liikmeteks J. Toffelmann ja A. Pranstibel (endised).

Tuletõrje Liidu peakoosolekule esitajateks valiti: A. Anderkopp, J. Toffelmann, A. Pranstibel, Fr. Vahtmeister, H. Klaus, A. Schischko, T. Katzmann, J. Laufenberg, B. Gudovsky.

Tuletõrje Liidult hooleksmärkide saajate nimekiri, milles 25 tuletõrjujat, kinnitati.

Läbirääkimistel tõsteti mõnelt poolt üles küsimus, et vabatahtlik tuletõrje peaks sisseseadima meeskonna õõvalve, kuid enamus ei pooldanud seda.

Koosolekul valitses rahulik töö meeolu, puudusid ägedused ja asjatu vaidlused.

Tartu vab. tuletõrje spordiringi tegevusest.

Tartu vab. tuletõrje spordiringi tegevus on lühikese aja jooksul suuri edusamme teinud. Sügisel peeti ringi liikmete omavahelised korona võistlused, millest osavõttis 25 võistlejat. 6-ale esimesele kohale tulejale olid välja pandud väärtuslikud auhinnad. Kohtadele tulid: I-esele kohale E. Volker 52 p., II. kohale A. Anni 47 p., III. kohale E. Pettai 46 p., IV. kohale A. Puusep 45 p., V. kohale A. Tors 44 p. ja VI. kohale B. Öeberg 42 punktiga. Võistlused peeti punktide süsteemis, kusjuures igal ühel tuli üksteisega läbi mängida. Mängida oli igal ühel kolm partiid. 29. nov. möödunud aastal pidas ring oma esimest aastapäeva ühise koosviibimisega, millest osavõtsid T. v. t. ü. peamees hra A. Punga ja lendsalga ülem hra Lätt. Samal koosviibimisel jagas välja auhindu peamees hra Punga korona võistlustel kohtadele tulnud tuletõrjujatele. Tervituskõne pidas ringi esimees hra A. Pikkand. Ringi tegevuse kohta andis ülevaate ringi kirjatoimetaja E. Volker. Peale selle on korraldanud ringi juhatuse oma liikmetele omavahelised suusavõistlused 14. 12. 32. Suusavõistlused peeti tuletõrje rakmeis ronijatele väljaantud varustuses. Võistlusmaa pikkus oli 5 klm. murdmaa, osa võistlus-

maast tuli läbi linna sõita. Võistlused olid korraldatud suusaspordi ja tuletõrje propageerimiseks. Võistlused algasid priisimaja eest ja lõppesid sealsamas. Eelpool tähendatud võistlusi oli jälgima ilmunud 5000 Tartu linna kodanikku kes jälgisid võistluskäiku huviga, ka ei puudunud võistluste jälgimise juures peamees Punga tuletõrje juhatusega. Nendele võistlustele olid väljapannud rändauhinna peamees Punga (kallihinnaline suusataja kuju) missugune tuleb võitjal kaks korda järgimööda ehk kolm korda vaheldumisi kaitsta, Tartu spordi-riistade vabrik oli väljapannud ühe paari häid suuski esimesele kohale tulejale. I. kohale tuli E. Volker, ajaga 32,02,9. II. kohale tuli L. Kukk, ajaga 33,02,9. III. kohale Arrak, ajaga 35,47,5. Võitjatele jagas välja auhinnad peamees Punga 27. veebr. 1932 a. Omas kõnes toonitas peamees, et tuletõrje on spordiringi tööga palju edasijõudnud ja soovis võitjatele õnne. Samal peoõhtul esinesid tuletõrjujad sportliste ettekan- netega, kõik ettekanded võeti kiidu- avaldustega vastu. E. V.

Toim. märkus: Suusa sporti peaksid Tartu v. t. ü. eeskujul harrastama eriti maal asuvad tuletõrje ühingud, on ju talvel suuskadel võimalik liikuda väga kiiresti.

Ühingute tegevusest.

Tudulinna tuletõrje kavatseb osta mootorpritsi. Tudulinna v. t. ü. pidas pühapäeval 13. märtsil koosolekut, kus muu- ses osustati osta mootorpritsi.

Valga tuletõrje tegevusest. Valga v. t. ü. koosolek oli 13. märtsil. Valga tuletõrje on möödunud aastal edukalt töötanud. Tulekahjusid oli Valgas möödunud aastal 10. Tuletõrjujad on hoo-

lega käinud tulekahjudel, harjutustel, jne. Koosolekul kinnitati 1931 a. aruanne ja võeti vastu 1932 a. eelarve, mis tasakaalus 7240 krooni.

Osa juhatusest väljalangenud valiti tagasi, kuid ühe valimine nurjus.

Uus tuletõrje ühing.

Kiviloo vabatahtlik tuletõrje ühing registreeritud 6. veebruaril 1932 a., juhatuse asukoht Peningi vallas, Harjumaal.

Kõigile tuletõrje ühingutele!

„Tuletõrje Teated“ toimetuse teatab kõigile lugupeetud lugejatele, tuletõrje ühingute tegelastele, et meie heameelega avaldame kirjeldusi ja ülevaateid üksikute ühingute tegevusest, üksikute tuletõrje tegelaste tegevusest ja elust, tähtpäevadest jne. Samuti mahutaksime sisse ka pildid, kuid tänavau tuletõrje Liidu sissetulekud nii kokku kuivanud, et ainulised võimalused puuduvad klisheede valmistamiseks. Sellepärast teatame ühingutele ja tegelastele, et pildid ilmuvad ainult siis kui kohalikud ühingud ehk tegelased klishee valmistamise kulud võtavad oma kanda.

„Tuletõrje Teated“ toimetuse.

Franz Lemberg, Narva Tuletõrje Sanitar seltsi auliige.

Narva Tuletõrje Sanitar Selts oma peakoosolekul, 14. veebruaril s. a. valis oma juhatuse liikme hra Franz Lembergi seltsi auliikmeks, sellega austades tema kauaaegset ligimese armastavat ja üldkasulikke teeneid.

Suure-Jaani v. t. ü. tegevusest.

6 märtsil s. a. pidas S-Jaani vab. tulet. ühing oma aasta-peakoosolekut. Koosolekut avades, tähendas ühingu esimees, et 1928 a. tegi ühing üle 8000 krooni võlga, mis läks mootorpritsi, voolikute ja uute puhkpillide ostmiseks. Nüüd nelja aastaga on see võlg täielikult tasutud, millest kõigest ilmselt nähtub, et ühing on edukalt tegutsenud, olenemata praegusest eriti raskest majanduslikust seisukorrast.

1931 a. aruanne, mis tasakaalus 2923 kr. 35 sendi suuruses, kinnitati ühel häälel. Aruandest on näha, et ühingul oli 1931 a. lõpul 143 tegev- ja 16 toetajat liiget, kokku 159 liiget. Ühingul on kinnisvara 27.700 kr. ja vallasvara 13,677 kr. 18 sendi väärtuses, kokku võlgadest vaba varandust 42.068 kr. 12 sendi väärtuses.

1932 a. eelarve kinnitati muutmatult 2500 kr. suuruses summas, mille kulude osas on 1400 kr. ettenähtud kinnisvara — ühingu maja — kapitaalremondiks. Maja on ka Suure-Jaani vab. tul. ühingul suuremaks tuluallikaks ja annab igal aastal tulu üüridest ligi 1700 krooni.

Esimeheks valiti ühel häälel senine ühingu esimees vann. adv. Joh. Ott, kes esimehe kohal tegutseb juba 1928 a. peale ja seni ühingat väga edukalt on juhtinud. Millega aga ühing viimasel ajal alaliselt hädas on, see on nimelt peamehe küsimus. Kuni 1926 aastani valitses ühingu sarnane olukord, et komando peamees elas üle 1

kilomeetri alevist eemal ja selle tõttu ei saanud viimane tulekahju kordadel meeskonna juhtimisest korralikult osa võtta. See seisukord tekitas komandos nurinat ja peamees astus ametist ära. Järgmised kolm või neli aastat oli peamehe kohal alevis elav majaperemees Al. Silm ja sel ajal oli ka meeskonna tegevus intensiivsem.

Kolm aastat tagasi ostis viimane omale talukoha ja läks alevist ära oma kohale, mis umbes 5 kilom. alevist kaugel ja kuhu puudub ka telefoni ühendus. Selle tõttu tekkis endine seisukord, — peamees oli nimepidi olemas, aga seal, kus peameest vajatakse kõige rohkem ja nimelt tulekahjudel, puudus peamees ja tema juhtiv käsi. Eriti terav puudus tundus peamehe järele tulekahjudel ja üldse meeskonna praktilises tegevuses. Sellepärast ühingu juhatuse, ärakuulates abipeamehe ettekannet koosolekul 15 märtsil 1931 a. leidis, et peamehe alaline puudumine tulekahjudelt halvab meeskonna tegevust, otsustas esineda peamehe ees ettepanekuga, et viimane omalt kohalt tagasi astuks. See sündiski ja peameheks valiti abipeamees H. Reiner, kes aga hiljem lahkus omal soovil.

Peakoosolekul seati kandidaatideks üles ja said hääli: A. Nurk — 36 häält, Al. Silm — 54 häält ja E. Ottas — 7 häält. Seega valiti peameheks A. Silm, (kes elab 5. kilom. alevist eemal).

Nõmme vabatahtliku tuletõrje ühingu koosolek.

Nõmme v. t. ü. pidas oma peakoosoleku 28. veebruaril. Koos oli 180 liiget. Juhatas koosolekut ühingu esimees M ü h l b a c h.

Esimees andis kokkuvõtliku ülevaate ühingu tegevusest. Ühing on möödunud aastal rahuldavalt töötanud. Muretseti juure üks autopritsi, nii et Nõmmel on nüüd peale käsipritside kaks autopritsi veetankidega, mis on küllaldaseks tagatiseks, et Nõmmel ei saa tuli levineda, vaid tuletõrje suudab tulele piiri panna igal ajal. Juure muretseti ka voolikuid ja muud varustust. Risti-Liiva jaoskonnale ehitati pritsikuur.

Ühingu kassa sissetulek oli 4691.95 krooni. Siin hulgas linnavalitsuse toetus 1500 kr. korjandusest 733.80 kr., pidudest 681.61 kr. Väljaminekuid oli 4600.51 kr. Siin hulgas uue autopritsi muretsemiseks väljaantud 1204 krooni.

Aruanne kinnitati vaieldusteta ühel hääl. Võeti vastu 1932. a. eelarve, mis on tasakaalus 3850 krooni peal. Suure-

matest kuludest on ettenähtud uue autopritsi võla tasumine 1600 krooni.

Järgnes peamehe ja kahe abipeamehe valimine. Suure hääleenamusega valiti tagasi senine peamees K. Sirotkin, samuti ka abipeameesteks endised, T a m b e r g ja K r a n i c h.

Juhatuses lahkunud liikmete asemele valiti uuteks juhatuseliikmeteks S a k s e n ja I i o.

Revisjoni komisjoni valiti Lukin, Semjonov, Ausing, Nummert ja Pääsuke. Ühingu arstiks valiti tagasi dr. Vastalu.

Tuletõrje Liidu peakoosolekule ühingu esitajateks valiti M ü h l b a c h, Sirotkin, dr. Vastalu, Vaga, Kärner, Iio ja Horn. Ühtlasi otsustati Liidu juhatuses poole pöörata palvega, Liidu koosolek pidada mitte Petseris, vaid rohkem riigi keskkoas.

Ühingu põhikiri otsustati muuta ja võeti uueks põhikirjaks normaal-põhikiri.

Koosolekul valitses eeskujulik kord rahulik ja üksmeelne meeolu.

Nõmme v. t. ü. kursused kestavad edasi.

Nõmme tuletõrje poolt korraldatud kursused, mis pidid lõppema, kestavad osavõtjate soovil edasi. On juurevõetud mitu uut loengut, nii et kursus kestab kuni aprilli kuuni.

Tallinna Noortemeeste tuletõrje sai uue mootorpritsi.

Tallinna Noortemeeste vabatahtlik tuletõrje sai neil päevil kätte uue mootorpritsi „Magirus“ vabrikust Saksamaalt. Mootorpritsi töövõime on 600—900 liitrit minutis.

Oma senise väiksema mootorpritsi kavatseb Noortemeeste tuletõrje ühing ära müüa.

Tartu tuletõrje sai uue esimehe.

Teisipäeval 15. märtsil pidas Tartu v. t. ü. ühingu aasta koosolekut, millest üle 300 tuletõrjuja osa võttis.

Koosoleku avas peamees A. Punga ja andis ülevaate tuletõrje ühingu möödunud aasta tegevusest. Majanduslikult on ühing võrdlemisi heas seisukorras. Seltskond on heatahtlikult toetanud tuletõrjet. Aasta jooksul osteti juure 3000 krooni eest voolikuid. Üldse oli ühingul

kulusid 12.203 kr., kuna kassa ülejääk oli aasta lõpul 7148 kr. Aruanne kinnitati.

1932 a. eelarve, mis kokkuseatud 15.493 krooni peale võeti vastu.

Uueks ühingu esimeheks valiti van. adv. O. R ü t l i.

Peameheks valiti tagasi A. P u n g a, tema abideks L ä t t ja B e k k e r.

Auliikmeteks valiti Karl J ü r g e n s o n ja Jaan T o f f e l m a n n.

Tule hävitustöö.

Põles endine haigemaja. 1. veebr. põles Irboska lähedal asuv Petseri maavalitsusele kuuluv end. Kilski haigemaja. Majas elasid konstaabel, arst jne. Tuli levines õõ ajal nii kiiresti, et konstaabel piditeise korra aknast allahüppama, saades vigastusi. Tuld kustutama ruttas Irboska tuletõrje l e n d s a l k. Kahju umbes 20.000 krooni.

Laut põles. 1. veebr. süttis põlema Avan-duse vallas, Võipere asunduses, asunik Metsoni l a u t ühise katuse all oleva aidaga. Tules hukkus peale muu kraami üks siga ja lammas. Kahju 732 krooni.

Veski põles maha. Ööl vastu 7. veebr. põles maha Abjas Kille jahuveski ja villatööstus. Veski oli Ado Kulkini omandus ja töötas korralikult. Kahju 42.000 krooni. Tuli arvatakse alguse saanud süütamisest. Kui Abja tuletõrjujad kohale jõudsid, oli veski üleni leekides ja kõrvalhoone katus sisselangenud. Polnud võimalik päästa midagi.

Tuletõrje ühingute tööst ja tegevusest.

Loengud tuletõrjajatele. Valga v. t. ü. korraldas jaanuari ja veebruari kuus tuletõrjajatele ja kõigile soovijatele loengud. Loengud peeti „Säde“ seltsimaja saalis. Lektoriteks olid loengutel, ühingu esimees Dr. Müllerson, peamees A. Evertson ja P. Saretok.

Suur kingitus tuletõrje ühingule. Vihula v. t. ü. ehitas Vihulasse suure ajakohase rahvamaja, saalis on ruumi 350 inimesele, näitelava on suur ja sügav, siis veel avarad einelaua, jalutus, riidehoiu ja teised vajalised ruumid. Ühingul olid suured kulud majaehitusega, kuid ümbruse elanikud on ühingule soojalt tulnud vastu. Vähemaid annetajaid on olnud palju. Hiljuti kinkisid jend. Vihula mõisa omanik Sergei Schubert ja Vihula saeveski kaasomanik Jaan Kand kumbki ühingule 200 kr., kokku 400 kr. Kolmeaasta eest kinkis Schubert ühingule ühe käsipritsi mille väärtus ka 400 krooni. Soovitav oleks, et nende meeste teod leiaks järeltegemist ka mujal.

Pritsikuur ehitati talgudega. Noor Tarakuse v. t. ü. Virumaal näitab elavat tegevust. Ühing asutati 1930. a. Osteti kohe alguses käsiprits, sel puhul tehti laenu. Nüüd on laen tasutud ja möödunud suvel sai ühing omale ka pritsikuuri. See ehitati üles ühiselt, tuletõrje talgudega.

Kuresaare v. t. ü. kogub auto ja mootor pritsi ostmise võla katteks abinõusid. Selleks anti välja 5 kroonilised võlakohustused mis ostetakse välja viie aasta jooksul. Võla eest makstakse ka protsente.

Pärnu v. t. ü. korraldas kursuse. Pärnu v. t. ü. korraldas veebruari kuus tuletõrjajaile loengud. Loengud olid korraldatud gruppide viisi. Lektoriteks olid esimees A. Soosaar, peamees K. Lorenz, H. Tugetam, Dr. Norman ja teised. Loengutel käsitati distsipliini, tulekahjude tekkimise põhjuste, tuletõrje taktika, valvemeeskondade ülesannete, esimese abiandmise ja teisi küsimusi. — Edaspidi kavatakse korraldada ka gaasikaitskursus.

Elva v. t. ü. 25 aastane. Elva v. t. ü. pühitseb tänavu oma 25. a. tegevuse juubeli päeva. Juubelipidu kavatakse pidada suurejoonelisemalt kui harili-

kult, mai lõpul või juuni kuu algul. Haljala tuletõrje 40. aastane. Haljala v. t. ü. pidas oma 40. aasta peakoosolekut. Kinnitati 1931 a. aruanne ja eelarve 1932 a. peale.

Koosolekul valiti uueks esimeheks G. Kaasik, varahoidjaks J. Salm (endine), juhatuse liikmeteks Lilleberg, Viitmann ja Uukvolber.

Ühingu peameheks valiti A. Bamberg, abipeameheks R. Paulus.

Ühingu 40 aastast juubelit peetakse suvel.

5 märtsil pidas ühing erakorralist peakoosolekut, kus valiti ühingu auliikmeteks: H. Hindreksoff, A. Traus, J. Salm, K. Lepik, K. Viitmann, A. Meiner, ja G. Kaasik. Ühingu asutajatest tegutsevad ühingus veel neli meest.

Viljandi v. t. ü. 1931 a. tegevusest. Viljandi v. t. ü. pidas 29. veebruaril öhtul „Koidu“ seltsi saalis peakoosolekut. Koos oli kuni 150 tuletõrjajat. Juhatas esimees G. Seen.

Peamehe aruande järele on möödunud aasta jooksul olnud 10 väljakutsed, tulekahjud olid kõik väiksed.

Liikmeid oli ühingus aasta lõpuks 277. Ühingu võlgadeta varandus on 42.000 krooni.

Aruanne kinnitati, samuti võeti vastu 1932. a. eelarve tasakaalus 5.000 krooni peal.

Ameti vanuse järele juhatusest välj langenud esimees G. Seen valiti tagasi ja A. Pitkarti asemel kes Viljandist lahkus valiti H. Vohrmann.

Revisjoni komisjoni valiti: V. Tekkel, A. Kangelaske ja H. Jürgens.

Praegust majanduslikku olukorda arvesse võttes otsustati aasta pidu pidada lihtsamalt kui seni.

Kihelkonna t. v. ü. valis uue esimehe. Kihelkonna t. v. ü. valis oma peakoosolekul uueks esimeheks Konstantin Sepp'a. Varahoidjaks valiti tagasi K. Annus. — Veebruari kuul korraldas Kihelkonna tuletõrje naisosakond peoõhtu, millest jäi järele puhast tulu 60 krooni

Konguta tuletõrje maja — rahvamajaks. Konguta v. t. ü. otsustas oma peakoosolekul oma seltsimaja ülesanda rahvamajade võrku ülesvõtmiseks.

Haanja v. t. ü. algas tegevust. Haanja v. t. ü. registreeriti möödunud aastal. Nüüd on noor ühing juba tegevust alanud, pidas asutamis koosoleku kus valiti juhatus.

Eidapere v. t. ü. ehitab rahvamaja. Lelle vald müüb oma Eidapere kooli maa peal asuva kiviaida Eidapere v. t. ühingule. Tuletõrje ühing kavatseb aida ümberehitada rahvamajaks.

Priipalu v. t. ü. koosolek. Priipalu v. t. ü. pidas 28 veebr. koosolekut. Valimistel astus endine juhatus terves koosseisus tagasi, uude ei tahtnud keegi astuda. Suure vaevaga saadi lõpuks tarvilik arv juhatusel liikmeid valida. Varahoidjaks valiti endine tagasi. Esimeheks valiti Paul Mägi.

Antsla tuletõrje tegevusest. Antsla v. t. ü. pidas 28. veebr. oma peakoosolekut. Abipeamees A. L. Ü. üs andis aru ühingu komando tegevusest. Tulekahjusid oli möödunud aastal ainult üks. Antsla tuletõrje ühing vaatab igal aastal järele kõik alevi majade ahjud ja korstnad ning valvab selle järele, et põõningul korstna läheduses ei oleks kergestiüttivaid asju. Seesugune järelvaatus on annud nii häid tagajärgi, et ühegi Antsla alevi majas korratuma ahju ega korstna läbi ei saa tekkida tulekahju.

Peakoosolekul võeti veel otsus vastu, valvata selle järele, et keegi oma maja kõrgemalt ei kinnitaks, kui on selle tõelik väärtus, Sellega saaks ära hoida kuritahtlikke süütamisi ja naabrimajade hädaohtu sattumisi.

Ühing oli pool aastat ilma peameheta, sellepärast tekitas uue peamehe valimine koosolekul elevust. Valiti peameheks senine abipeamees A. L. Ü. üs, abipeameheks E. L. Ü. üs. Esimeheks valiti tagasi kauaaegne esimees K. Kivi, varahoidjaks valiti tagasi J. Maim. Revisjoni komisjoni valiti endised H. Vooru, K. Sõöt ja R. Varik.

Vihula v. t. ü. koosolek peeti 28. veebruaril. Ühingu kassa aruande järele oli ühingul 1931 a. sissetulekuid 2951 krooni. Juhatusel loosi läbi lahkunud J. Tepp'e A. Prokk ja H. Brendt valiti tagasi.

Koogu-Rannu v. t. ü. edukas tegevus. Koogu-Rannu v. t. ü. on veel noor-

ühing, tegutseb kolmandat aastat, kuid on selle aja jooksul edukalt tegutsenud. Muretseti käsipriits vankriga ja muid kustutusabinõusid. Ühingu peakoosolekul valiti tagasi endine juhatus ja otsustati ühendusse astuda teiste kohalikkude ühingutega ja seltsidega, et ühisel jõul saada seltsimaja-rahvamaja, millel raske tegutseda.

Kukuruse v. t. ü. saab ulualuse. Kukuruse v. t. ühing omandas ostu teel endise Kukuruse mõisa tollahoone, mis kahekordne tsementkivikatusega hoone. Enne hoone kasutamisele asumist tuleb teha tarvilik remont.

Räpina tuletõrje 10. aastane. Käesoleval aastal saab Räpina v. t. ü. k ü m n e a a s t a s e k s. Ühing on omale ehitanud priitsimaja endisest moonamajast. Praegu on ühingul tegevliikmeid 125, toetajaid liikmeid 75.

Petseri v. t. ühingu koosolek nurjus. 6. märtsiks oli kokkukutsutud kaitseliidu maija Petseri v. t. ü. koosolek. Päevakorras oli revisjoni komisjoni revideerimise tagajärjel tagasiastunud juhatusel asemel uue juhatusel valimine. Kohe koosoleku algul koosoleku juhataja valimisel hakkas osa tuletõrjujaid, linnavolinik N. Kulikoviga eesotsas, lärmama ja ei lasknud koosoleku juhatajat kohale asuda. Koosolek jäigi pidamata.

Ühingus on tekkinud lõhe, mis takistab ühingu korralikku tegevust.

Viru-Jaagupi tuletõrje kavatseb ehitada maja. Pühapäeval, 6. märtsil, pidas Viru-Jaagupi v. t. ühing aasta peakoosolekut.

Juhatusel väljalangenud M. Pall valiti tagasi. Revisjoni komisjoni valiti A. Männik, K. Kreek ja E. Mühlbach.

Peakoosolek otsustas omandada ostu teel põllutööministeeriumilt ühingu käes rendil oleva spordiplatsi, ühtlasi pööratakse vastavate ametiasutuste poole et seltsimaja platsiks saaks reserveeritud spordi platsi juures asuvast riigimaast tarvilik tükk maad.

Praegu asub ühingu „tuletõrje kodu“ valla päralt olevas hoones. Otsustati juure ehitada näitelava ja mõned muud tarvilikud ruumid.

Ühing pühitseb tänavu oma 29. aastapäeva.

TULETÕRJE LIIDU LAOST MÜÜAKSE mootorpritse

järgmiste hindadega, — alates märtsi kuust 1932. a. —

1. Firma **K. ROSENBAUER** — Linz. 20 H. P. 600 liitrit vett minutis. **Hind Kr. 2000.—**
2. Firma **K. ROSENBAUER** — Linz. 15 H. P. 500 liitrit vett minutis. **Hind Kr. 1700.—**
3. Firma **K. ROSENBAUER** — Linz. „Kleine Florian“ ühe tsilindriga mootor. 200 liitrit vett minutis. **Hind Kr. 1000.—**
4. Firma **HERMANN KOEBE**. 600 liitrit vett minutis. **Hind Kr. 1600.—**
5. Firma **G. A. SERLACHIUS**, Soome, mudel EO II. 120/4 300 liitrit vett minutis, — 80 meetri kõrgusele. **Hind Smk .22.650**

EESTI
TULETÕRJE LIIDU

JUUBELI-ALBUMI

HINDA ON NÜÜD ALANDATUD.

JUUBELI-ALBUM MAKSAB
AINULT

SENTI **50** SENTI

SAADA LIIDU LAOST.

Müüa

töövõimeline FLADERI vabriku
6/24 H. P. Selve-mootoriga

4-astmeline tsentri- fuugaal-mootorprits.

Pritsi võime: 600 liitrit minutis,
60 m. survekõrgust.

Teateid annab:

Vabatahtl. Noortemeeste-Tuletõrje,
Tallinn, Paldiski m. 47 (Pritsimajas).

EESTI PUNASE RISTI

SAMARIITLANE

Eesti Punase Risti samariitlaste häälekandja.

Vastutav toimetaja Dr. B. Voogas.

Ilmub „Tuletõrje Teated“ lisana üks kord kuus.

Nr. 3.

*

Märts

*

1932 a.

Eesti Punase Risti Samariitlaste Üldjuhi korraldused.

1. Avaldan teadmiseks E. Punase Risti Peavalitsuse otsuse 9. III. 1932 a. Peavalitsus otsustas:

„Määrata Tallinna koonduse juhi abiks h-ra Viktor Petersoni.“

2. Kinnitan Tallinna koonduse kolonnide konsultantide kohtadele:

I kolonn h-ra Dr. Konstantin Pedusaar
II „ h-ra Dr. Hans Schotter
III „ h-ra Dr. Paul Pedusaar
IV „ h-ra Dr. Villiam Reni
V „ h-ra Dr. Hans Schotter
VI „ h-ra Dr. Hans Schotter.

3. Kinnitan IV kolonni konsultandi abjutiseks asetäitjaks h-ra Dr. Jüri Keerig'i kuni 1. V. 1932 a.

4. Kinnitan Tallinna koonduse kolonni juhtide ja nende abide kohtadele,

arvates 1. III. 1932 a., järgmised samariitlased:

I kolonn Juht: Adolf Rosenberg
Juhi abi: Voldemar Rääbin
II „ Juht: Harald Suurkask
Juhi abi: Ella Grauberg
III „ Juht: Nadeschda Muro
Juhi abi: Helmi Arakas
IV „ Juht: Max Adamson
Juhi abi: Herbert Selberg
V „ Juht: Eduard Sandat
Juhi abi: Astrid Rosen
VI „ Juht: Leontin Schmidt
Juhi abi: Herta Kaivo

5. Kinnitan E. P. R. Samariitlaste Järva-Jaani rühma asutamist 6. III. 1932 a.

Dr. B. Voogas.

E. P. R. Samariitlaste Üldjuht.

Tuletõrje ja samariitlaste kohused gaasiohu ajal.

Cand. chem D. Buxhoevden.

Praegu, mil iga!pool Euroopa riikides korraldatakse gaasikaitset suuremates linnades, tööstuskeskkohtades jne., kerkitab esile küsimus, kellele teha ülesandeks degaaseerimise tööde teostamine ja abiandmine kannatanuile gaasiohu puhul. Võime tähele panna väidet, et degaaseerimine tuleks teha kohaliku tuletõrje kohuseks, sest tuletõrje on hästi organiseeritud üksus, on varustatud moodsate liikumise abinõudega, on harjunud koostöötama, oskab tegutseda ka väga rasketes oludes gaasitorbikutes, tal on kogemused abiandmise alal kannatada saanutele jne.

Sellest seisukohast väljaminees see väide sisaldab palju tõtt: tuletõrje saaks selle ülesandega sõjapuhul kergesti hakkama, kuna eriorganisatsiooni ettevalmistamine tuletõrje organisatsiooni kõrval, nõuab väga palju ettevalmistustöid. Loomulikult tuleb nii välja, et mõeldakse esijoonel tuletõrje peale. Siiski ma isiklikult ei poolda küsimuse sellast lahendamist ja mitte sellepärast, et olen arvamusel, et tuletõrje ei saa hakkama selle ülesandega oskuse puudumise pärast, vaid põhjusel, et niisuguse ohu puhul (tähendab, kui meil on tegemist vaenlase pealetungiga õhust lennuki-

tega) tuletõrje on seotud oma otsekoheste kohuste täitmisega niivõrd, et tal üldse ei jätku aega teostada degaaseerimist. Kui meil oleks tegemist lennukite pealetungil ainult gaasipommidega, ka siis tekivad linnades ja tööstustes alati suuremad tulekahjud, mille kustutamiseks tuletõrjel oleks tegemist küllalt. Kuid lennukite pealetungil linnale tuleb veel arvestada lõhke- ja süütepommidega, mis suudavad äratada koleda hävitustöö linnas, purustades rusudeks suured majad ja süüdates terved kvartaalid. On ju selge, et tuletõrje esimesel joonel peab katsuma kustutada tule või vähemalt tõkestada tule levinemist. Kui lennukite pealetung on möödunud ja tuletõrje on hakkama saanud lahtiläinud tulega, siis oleks tema teine ülesanne inimeste päästmine, kes on sattunud kokkuvarisenud majade rusude alla. Niisugune ülesanne pole jällegi mõne minuti töö, vaid nõuab rohkesti aega, mis ei võimaldagi tuletõrjela tustada sõjagaaside hävitamist linna tänavatel.

Degaaseerimist tuleks aga gaasiohu puhul teostada kiirelt, et mitte võimaldada sõjagaasidel levida laiali tänavaid mööda ja tungida majadesse, kus neid hävitada on äärmiselt raske ja aegaviitev ning peale selle veel seotud suurte aineliste kahjudega, sest korterite degaaseerimisel saaks rohkesti rikutud korterite sisseseadeid.

Sellepärast me ei saa panna degaaseerimise kohuste teostamist tuletõrje peale, see oleks teda ülekoormav ülesanne ja volens — nolens oleme sunnitud selleks ettenägema eraldi meeskondi või teisi organisatsioone, milles degaaseerimise kohuste täitmine pannakse majaomanikkude peale. Degaaseerimise suhtes tuleks tuletõrje peale loota ainult kui abijõu peale, kui ta on juba hakkama saanud oma otsekoheste ülesannetega; alles siis võib ta tulla appi teistele, kes tegutsevad sõjagaaside hävitamisel. Tuletõrje liikumise abinõud, mis tuletõrje meeskonna vedamisest on ajutiselt vabastatud, võiks ette näha kannatada saanute evakueerimiseks.

Siin võiks väga kasulikku tööd teha tuletõrje sanitarpersonal.

Arusaadav, et tuletõrje sanitarpersonal üksinda ei suuda abi anda kõikidele kannatanuile — selleks on tema koosseis arvuliselt liiga väikene. Siin avaneb suur ja rikkalik tööpõld Punase Risti samariitlaste organisatsioonile.

Samariitlastel ei tule teha tegemist sõjagaaside degaaseerimisega, vaid nende otsekohene ülesanne on abiandmine kõikidele, kes on kannatada saanud lennukite pealetungil. Siin on tegemist mitte ainult mürgitatutega, vaid ka haavatutega. On tegemist mitte ainult abiandmisega kohapeal, vaid tuleb kannatada saanud evakueerida abiandmise ja ravitsemise-punktidesse ja tuleb päästa isikuid, kes on sattunud kokkuvarisenud majade rusude alla. Kui samariitlaste organisatsioon selle kohuse võtaks enda peale, siis ta teeks sellega suure kiiduväärt ja humaanse töö sõja puhul ja selleks ettevalmistamine oleks samariitlastele suur rahuaegne töö. Selle raske ülesande täitmine sõjapuhul ei ole kerge ja nõuab samariitlastelt ennastsalgavat, rasket ja ohtlikku tööd, milleks juba rahua ajal tuleks ettevalmistuda väga tõsiselt, sest ta sisaldab abiandmise töid mitmel alal. Samariitlaste organisatsioonil tuleb ettenäha juba rahua ajal esimese abiandmise punktide korraldamine ja jaotamine üle linna maaala, kannatadasaanute paigutamine haigemajadesse, samariitlaste kogunemispunktide organiseerimine ohu puhul, transpordi abinõud ja välja õpetada oma liikmed abiandmise alal, et iga samariitlane sõjapuhul võiks iseseisvalt abi anda igale isikule, kes on saanud kannatada.

Minu teadmisel kavatseb meie samariitlaste organisatsioon neid siin mainitud ülesandeid enda peale võtta ja arvestades huvi ja tõsidust, millega samariitlaste organisatsiooni liikmed osa võtavad kõikidest korraldatavatest õppustest, olen veendunud, et nad sõjapuhul oma raske ülesandega hakkama saavad.

Õiendus.

Eesti Punase Risti samariitlaste häälekandjas Nr. 2, veebruar 1932 a., on juhtunud järgmised vead:

1. Põhimääruste § 25 teine lõige peab olema: „Koonduse konsultanti kutsub ja kinnitab

kohale üldjuht, kuna koonduse üksuste konsultante kinnitab kohtadele üldjuht koondus-konsultandi ettepanekul.“

2. Hooleksmärgi saajate nimekirjast on välja jäänud sam. Marie Ekker, kuna samariitlaste hra A. Liiv'i ja Leontine Schmidt'i asemel tuleb lugeda: Anette Liiv ja Leontin Schmidt.

Vähemaid tuletõrje abinõusid, mütsiembleeme, märke
nööpe, ja kirjandust: põhikirju aruande lehti,
liikme raamatuid, müüakse Liidu laohinnaga:

Tartus:

Vana uul. nr. 1 A. Reinkordti äris, tel. 790.

Narvas:

Joala tän. nr. 26 Jaan Essensoni puduk. tel. 207.

Rakveres:

Pikk tän. 11 Roman Jürgensi äris, tel. 247.

Pärnus:

Rüütli tän. nr. 41 K. Lorenzi äris. Telefon 31.

Võrus:

Jüri tän. 14 S. Songi, tel. 130.

Paides:

K. Thomson, H. Kulli kaupluses, Turuplats.

Viljandis:

Tartu t. 22, J. Rebase riidevärv. vabrikus. Tel. 55.

Samas kohtades võetakse vastu ka tellimisi igasuguse
muu tuletõrjajate varustusele.

T ä h e l e p a n u k s

tuletõrje ühingutele.

Käsipritse

== vask õhukatlagaga ==

mitmesuguses suuruses on alati saada
Liidu laos, Tallinnas, Pikk tän. nr. 43
hinnaga

Kr. 365.— ja 465.—

Voolikud tulevad eraldi muret-
seda, neid pritsiga kaasa ei anta.

Hinnakiri

Üleriiklise Tuletõrjeliidu laos olevate tuletõrje-
abinõude kohta.

Lao asukoht: Tallinnas, Pikk t. 43. Telefoni nr. 436-31.

N I M E T U S	Hind kr.	N I M E T U S	Hind kr.
Adjutandi-paelad, suured . . . tk.	11.—	Kontrollraam. tk.	—,08
Auto-märgid "	—,60	Põhikirjad, normaal "	—,05
Faklid, petroleumi, vasest "	5,50	Rinnamärgid väiksed, kuld ja hõbe "	—,75
Hüdropult vasest kaaneta "	35.—	Suitsumasked "	25.—
" kaanega "	38.—	Suitsumaski tagavara filtrid "	3,50
Hüdropult vasest, kaanega seljas "	66.—	Signaal-pasunad, suured 42 cm. "	5,25
" kantav "	66.—	" 17 cm. nikeld. "	2.—
" raudplek. k- ta "	33.- ja 40.-	" 180/mm. 2 hääli "	4,25
Hoolsusmärk, kõrgem "	50.—	Tulekahju teatamiskoha sildid "	1,50
" I. klassi rist "	8.—	Tärnid, pagunid, suured, kullat. "	—,50
" II. hõbe "	6,50	" väikesed. hõbet. "	—,35
" III. "	6.—	Teenistus-märgid, kõik aastad "	1,50
I. järgu hoolsusmärk miniatüüris "	2,75	Tõrvikud "	55 s. ja 75 s
ühes rosetiga "	2,50	Vektorujuhe 2" vindiga ehk Storz "	20.—
Isoteer-tangid "	0,20	" 2 1/2 Storz "	22.—
Jaoskonna märgid I. "	0,28	Voolikud-spiraal 32 mm (1 1/4) m "	5.—
" II.—V. R. W. "	4,25	" " 38 " (1 1/2) " "	6,25
Karabiiner suur "	2,50 ja 3,50	" " 44 " (1 3/4) " "	7,25
" keskmine "	—,90	" " 52 " (2) " "	7,75
" väike "	60.—	" " 57 " (2 1/4) " "	9.—
Karguprits "	10.—	" " 63 " (2 1/2) " "	10.—
Kiivrid, meesk., nahkrihm. "	11,50	" " 74 " (3) " "	15.—
Kiivrid meeskonnale "	13.—	" " 88 " (3 1/2) " "	18.—
" ronijatele "	17.—	" väljaviske "	1,50
" ülematele "	18.—	" 32 mm (1 1/4) "	1,70
" peamehele "	2.—	" 38 " (1 1/2) "	1,90
Kiivri embleem "	—,50	" 44 " (1 3/4) "	2.—
" roset "	3,50	" 52 " (2") kuni 12 atm. "	2,40
Kirves, töömehe, varreta "	2,25	" 57 " (2 1/4) " 12 " "	2,50
Kirve-tupp nahast "	4.—	" 63 " (2 1/2) " 12 " "	2,75
" vasest "	2,50	" 70 " (2 3/4) kuni 25 atm. "	3,00
Kukla-kaitsed "	—,20	" 74 " (3") " 12 " "	—,30
Kummirõngad 2" "	—,25	Vooliku parand. nõõbid, vasest tk. "	1,50
" 2 1/2 "	—,35	" riie meeter "	1.—
" 3" "	20.—22.—	" lappim.klam.44 " (1 3/4") "	1,10
Käesidemed juhataste liikmetele "	2,50—3	" " 52 " (2") "	1,25
Käesidemed korrapidajatele "	25.—	" " 63 " (2 1/2") "	4,25
Lipuvarda kullatud otsad "	1,50	Vööd meeskonnale tk.	6.—
Liidu-märgid, hõbetatud, "	1,50	" voodriga tk.	1,50
" juhataste liikmetele "	1,50	Vöö-riie meeter	3,75
" bronks, lihtliikmetele "	—,50	Vöö-rõngad vask tk.	3,50
Labidad, terasest "	—,10	Ambrid-puldapist "	7.—
Mundri-nõõbid suured —kullatud "	—,8	Ühend. vindiga 32 mm (1 1/4) "	7,75
" —kuldamat "	—,8	" " 38 " (1 1/2) "	8.—
" väiksed —kullatud "	5.—	" " 44 " (1 3/4) "	8,50
Medal, kuld "	4,50	" " 52 " (2") "	8.—
" hõbe "	—,40	" " 52 " (2") Storz "	12,50
Mütsi-märgid, kullatud "	8,50	" " 63 " (2 1/2) "	19.—
Nõõrid ronijatele "	2,40	" " 74 " (3") "	—,05
Pootshaagid "	1,25	Aruande planketid tk.	—,60
Räsiraamatud "	—,50	Tuletõrje hymni noodid pasuna- "	—,10
Liikmekaardi raam. "		koor kompl. "	
		Tulekaitse "	

Ostu juures tuleb ettenäidata seltsi poolt väljaantud volitus, sest laost võõrastele ei müüda.